

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA – JAVASLATTEVŐ FÁZIS (2021. február-március)
VÉLEMÉNYEK - VÁLASZOK

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
1. Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály Jogi Koordinációs Osztály	1 Javasolom a döntéshozók számára az alábbiak beillesztését a Tervezet megfelelő szakaszaiba. Az agrárium, magába foglalva a tájgazdálkodás minden ágazatát (erdőgazdálkodás, mezőgazdálkodás, állattenyésztés, élelmiszeripar, feldolgozóipar), mind extenzív, mind intenzív gazdálkodással erősödő súllyal járul hozzá a megye gazdaságához. Az élelmiszeripar kettőssége együttesen teremt kiemelkedően magas értéket, a 21. századi intenzív technológiák és a kézműves, hagyományos feldolgozás menti munkamegosztás keretében. A helyben előállított élelmiszeripari termékek arányának növelésével az élelmiszeriparban rejlő gazdasági potenciál kiaknázható. Egyértelmű célkitűzés az élelmiszeripar dominanciájának és relatív súlyának növelése, különös tekintettel a versenyképes korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaságra, a magas feldolgozottságú élelmiszer-előállítás ösztönzésére a helyi értékesítési csatornák fejlesztésével és erősítésével párhuzamosan. Ezen célok mentén való tudatos gazdaságfejlesztési folyamatok magában kell, hogy hordozzák a megye agrár- és élelmiszergazdaságának megerősödését, amely által nő a gazdaságában betöltött szerepe, így hozzájárul a fenntartható gazdasági növekedéshez, valamint a vidéki térségek fejlődéséhez. Cél a helyi termékekhez és piacokhoz kapcsolódó infrastrukturális- és szolgáltatásfejlesztés, így többek között a helyi feldolgozási kapacitások erőteljes növelése és fejlesztése. A helyi szintű körforgásos gazdasági struktúrák kialakítása, a termelést, közösségek önellátását segítő fejlesztések támogatása kiemelt szempont. A helyi értékesítési csatornák fejlesztésével párhuzamosan kiemelt figyelmet szükséges fordítani a helyi minőségi élelmiszer alapanyagok közétkeztetésben történő volumenének növelésére, annak érdekében, hogy a nagy és közepes méretű cégek mellett a kistermelők és családi gazdaságok is beszállítói szerepet kapjanak. Ehhez kapcsolódóan kérjük szíveskedjenek megjeleníteni a tálaló-és főzőkonyhák infrastrukturális fejlesztési lehetőségét. A COVID-19 világjárvány is várhatóan ebbe az irányba mozdítja el a jövőbeni társadalmi-gazdasági fejlődést, ezáltal a lokalitás, a helyi értékek, az önellátás és önfenntartás, a horizontális típusú együttműködések kerülhetnek előtérbe. A döntéshozóknak hiteles választ kell adniuk a fogyasztók által megfogalmazott valós igényekre, úgymint a rövid ellátási láncok kialakítása, minőségi helyi alapanyagok felhasználása, magasabb feldolgozottságú termékek előállítása, helyi értékesítés lehetőségeinek előmozdítása, valamint közétkeztetésben működő tálaló- és főzőkonyhák fejlesztésének prioritása.	Az észrevétel alapján kiegészítettük az S1 specifikus célt.
	2 A többször előforduló „kihasználás” szó helyett a „használat”, „hasznosítás” szavak alkalmazását javaslom.	Az észrevétel alapján egyes szavakat javítottunk.
	3 Több helyen előfordul a „zöld infrastruktúra” kifejezés, mely helyesen egybeírandó.	A kifejezés írásmódját javítottuk.
	4 <i>Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet</i> [a továbbiakban: 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet] 1. melléklete a megyei területi tervek környezeti vizsgálat (a továbbiakban: SKV) meglétét írja elő, melyet a tervezési folyamat részeként szükséges elkészíteni. Ennek megfelelően a Tervezet hiányossága, hogy – egyelőre – nem készült el hozzá az SKV, pedig a Tervezet megemlíti. Kérem a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletnek megfelelő eljárás keretében – mielőbb elkezdni a Tervezet környezeti vizsgálatát, és azt a véleményezési és döntési folyamathoz mellékelni.	Az SKV időközben elkészült, mely a kemoh.hu honlapról letölthető. A megyei önkormányzat véleményeztetését megkezdte.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
	5	Amennyiben Natura 2000 területet, vagy országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területet is érint a Tervezet a vonalas létesítmény-fejlesztések – kiemelten a gyorsforgalmi utak – esetében, akkor vizsgálni szükséges, hogy ez az érintettség hogyan lehet minél kisebb, illetve milyen alternatív megoldások, elkerülések jöhetnek szóba. Abban az esetben, ha a tervezett vonalas létesítményeket mindenképpen szükséges Natura 2000 területen vezetni, az engedélyezési eljárásban pontosan fel kell tární, hogy mi az a kényszerítő közérdek, amely a Natura 2000 területen keresztül történő vonalvezetést indokolja. Kizárólag a hatályos magyar jogszabályi követelmények, illetve az <i>Európai Tanács 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelvének</i> és az irányelv 6. cikkelyének útmutatója alkalmazásával lehet ilyen jellegű beavatkozás a nevezett területen. Már a tervezés korai szakaszában szükséges ezeket a konfliktusokat kezelni, mert az uniós finanszírozásnak alapfeltétele az uniós feltételek betartatása, a hazai engedélyezési eljárástól függetlenül is, ezért célszerű erre idejében felkészülni. Különösen fontos figyelembe venni, hogy az Európai Unió által finanszírozott beruházások esetén – a legutóbbi gyakorlat alapján – a pályázatok elbírálásánál az Európai Bizottság a területi érintettség meghatározásánál nemcsak a közvetlen érintettséget vizsgálja, hanem széles pufferezónával határozza meg azt a területrészt, melyre a vonalas létesítmény hatással van, így az érintett Natura 2000 területeket is. Fentiekre figyelemmel, javasolt előzetes egyeztetés céljából már a tervezési folyamat elején megkeresni a területileg érintett nemzeti park igazgatóságot.	A Helyzetelemzés munkarész, mely korábban került véleményeztetésre a partnerségbe vont szereplőkkel tartalmazza “a természeti értékek, védettség, mezőgazdaság, stb. helyzetelemző fejezetet”, a jogszabályi rendelkezések alapján, a készítési útmutatóval összhangban. A koncepció 2. fejezetében, a helyzetelemzés rövid összefoglalásában a természeti értékek vonatkozásában kiegészítést tettünk.
	6	Hiányzik a Tervezetből a természeti értékek, védettség, mezőgazdaság, stb. helyzetelemző fejezete, ezáltal nem derül ki, hogy a koncepció és program készítése során figyelemmel voltak-e a megye adottságaira, azokra megalapozottan készítették-e el a fejlesztési javaslatokat. Javasolom áttekinteni és szükség esetén összehangolni a "Probléma leírása" című oszlopban foglaltakat.	A Helyzetelemzés munkarésze, melynek véleményeztetése korábban lezárult kellő mélységben foglalkozik ezzel a kérdéssel.
	7	A Tervezet kiemelt hangsúlyt helyez a megye területét érintő natúrparkok (Pilisi Sziklák NAP., Gerecse NAP., Vértesi NAP.) területfejlesztésben betölthető szerepére, bár néhol nehezen értelmezhető a konkrét kiemenet (például inkubátor jellegű tájközpontok fejlesztése). Ismerve a térség natúrpark hálózatának rendszerét (Pannontáj-Sokoró NAP GYMS megye határán), ezúton jelzem, hogy a hazai natúrparki hálózat fejlesztése során nem cél, hogy a natúrparkok egybefüggő tömböt alkossanak. Továbbá nem tartom szerencsésnek, ha a megyei fejlesztési koncepcióban úgy kerül említésre egy tervezett natúrpark, hogy az még nem indította el a névhasználati hozzájárulás megszerzéséhez szükséges folyamatot az illetékes Agrárminisztériumnál. Ezzel szemben a már névhasználati hozzájárulással rendelkező natúrparkok térségfejlesztésben betöltött szerepét, esetleges további lehetőségeit szükségesnek tartom kiemelni. A Bakony-alja tervezett natúrpark a névhasználati cím megszerzésével kapcsolatos folyamatot még nem indította el. A továbbiakban javasolom elindítani a folyamatot és a tevékenységi súlypontok, valamint a területi kiterjedés ismeretében meghatározni a fejlesztési célokban betöltött szerepkört. E folyamatot megelőzően a Tervezetben a natúrpark kezdeményezések tekintetében legfeljebb arra való utalás lehet releváns, hogy a névhasználati hozzájárulással már rendelkező natúrparkok mellett hol kívánnak további natúrparkokat létrehozni. Javasolom a natúrparkok fejlesztési célokban történő szerepvállalását közérthetőbben megfogalmazni.	A megyei területrendezési terv tartalmazza a Bakonyalja Natúrpark lehatárolását, mely szerepel a helyzetelemzésben is. A szöveget ennek megfelelően pontosítottuk: A Bakonyalján formálódó natúrpark aktívan hozzájárulhat a fenntartható térségfejlesztéshez. A jövőben mindenképpen számolni kell vele, ezért a szerepeltetésétől eltekinteni nem javasolt. Az inkubátor jellegű tájközpontokká történő fejlesztés, „tájgazda” partnerségi hálózatok kialakítása bővebb kifejtésre került.
	8	A Tervezethez kapcsolódóan javasolom a következőkben felsorolt fejlesztési irányokat és kormányzati szándékokat, amelyek kihatással lehetnek a megye fejlődésére, társadalmi-gazdasági viszonyaira, környezetminőségére, az akvakultúra ágazat és a természetvédelmi halgazdálkodás vonatkozásában.	A koncepció tartalmaz a halászatra vonatkozó célkitűzéseket és közvetetten a horgászattal is foglalkozik: “A termelő és települési tájak további klíma-stabilizációja érdekében állandó és időszakos víztestek tervezése, kialakítása történik meg - az öntözés helyett a

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	1. A 2014-2020. évi Nemzeti Akvakultúra Stratégia tervezetének területfejlesztésre vonatkozó részei fontos célkitűzésként nevesítik a gyengébb termőhelyi adottságú, pl. belvízjárta területek alternatív és fenntartható hasznosítását, ezen belül haltermelési célra történő allokációját. 2. A Zöld Megállapodás, illetve a „Termőföldtől az asztalig” stratégia és a Biodiverzitás Stratégia célkitűzései, amelyek a biodiverzitást és élőhelyeket fenntartó termelési módokat (így a halastavi termelést) részesítik előnyben. 3. A korábbi és a 2021-2026. évi Nemzeti Természetvédelmi Alapterv tervezetével összhangban az őshonos halállományok megőrzése és az idegenhonos inváziós fajok elleni küzdelem továbbra is kiemelt cél, ami egyúttal szolgálja a horgászturizmusban rejlő potenciál kihasználását is. Megyei halgazdálkodási ágazati adatok: 1. A Komárom-Esztergom megyét is magába foglaló Közép-Dunántúl régió területén nyilvántartott 3 287 hektárnyi tógazdaságból (halastavak) 2019. évben 2 555 hektár üzemelt, utóbbiból 1 406 hektár Natura 2000 terület. A régióban 2019. évben 21 tőrekonstrukció valósult meg, új tó építésére nem került sor. 2. Komárom-Esztergom megye 90 darab nyilvántartott halgazdálkodási területtel rendelkezik (horgászati célú hasznosítás), melyek teljes területe több mint 3 100 hektár. A Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) területi tagszövetségeként működő horgász szövetsége több mint 16 300 fő horgászegyesületi tagot tartott nyilván a 2019. évben. A legutolsó ágazati becslések szerint 1 horgász évente 120 000 forintot költ engedélyekre és felszerelésre, amely összesen a megyei tagokra vetítve több mint 1,8 milliárd forint éves összeget jelent. A Tervezet halgazdálkodást érintő esetleges kibővítése, átdolgozása esetén – a jelenleginél részletesebb tervek véleményezésében a Halgazdálkodási Főosztályon dolgozó munkatársak szívesen állnak rendelkezésre.	nedvességgazdálkodást tűzve ki célul, minden esetben összetett ökoszisztéma szolgáltatásokkal (pl.: halászati, ökológiai, rekreációs-turisztikai, árvízvédelmi, stb.).” “A gazdaság diverzifikációjában a sokrétű turisztikai kínálat jelent még kiugrási lehetőséget. A turisztikában az aktív és rekreációs (bakancsos, kerékpáros, vízi, lovas, gyógy- és élményfürdők, horgászat és extrém-, agrár-, borturizmus, stb.) valamint a kulturális turizmus (örökségi, világörökségi, történelmi, ipartörténeti, tájtörténeti, szakrális) különféle fajtái és kombinációi részére a megyei adottságok kitűnőek.” Bővebb kifejtést nem tartunk a koncepcióban indokoltnak, különös tekintettel az előirányzott tartalmi keretekre (40 oldal). A tájékoztatást köszönjük, a továbbtervezés során figyelembe vesszük.
	9 2.1.2.Környezeti helyzetkép A Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030 program ismertetése hiányzik. Javasolom, hogy külön bekezdés foglalkozzon a Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030 programmal.	A Környezeti helyzetkép fejezet a Helyzetelemzés rövid összefoglalójának egy részeleme. A Nemzeti Erdőstratégiával való összhangot a Külső koherencia vizsgálat keretében elvégeztük.
	10 3. Jövőkép 2030 Egyensúly - Stabilitás – Minőség "A klíma állapotok egyensúlya érdekében a támogatási források felhasználásával a városszegélyek fásítása, községi kiserdők, útfásítások, fasorok telepítése mellett a vízgazdálkodás komplexebb kultúrája is terjed a vízben gazdag vidéki és urbánus tájakon." A fejezetből az erdőtelepítés hiányzik. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a felsorolásba kerüljön be az erdőtelepítés. A klíma állapotok egyensúlya érdekében a támogatási források felhasználásával a városszegélyek fásítása, községi kiserdők, útfásítások, fasorok telepítése, mellett a vízgazdálkodás komplexebb kultúrája is terjed a vízben gazdag vidéki és urbánus tájakon.	Nem indokolt a javasolt megjegyzés, egyrészt a jövőképben leírt városszegély fásítások, községi kiserdők, útfásítások természetszerűen a gyengébb minőségű mezőgazdasági területeken valósulnak meg, másrészt pedig a gyenge minőségű mezőgazdasági területek erdősítése közvetlenül nem tekinthető az urbánus tájhoz kapcsolódó komplex alrendszer részének. A területfejlesztési koncepció komplex, átfogó dokumentum, nem erdősítési javaslat.
	11 3.Jövőkép 2030 Turisztika Integrált örökséggazdálkodás A Tervezet hivatkozik egy Bakony-alja tervezett natúrparkra, melyről sem területi kiterjedés, sem tevékenység orientáció/fejlesztési célkitűzés nincs bemutatva. Kérem törölni a fejezetből a "Bakonyalja Natúrparkot", mint a szelíd turizmusfejlesztés célterületét, tekintettel arra, hogy ilyen natúrpark nem rendelkezik névhasználati hozzájárulással. Javaslom az alábbi megfogalmazás szerepeltetését: „Bakonyalja szelíd turizmusfejlesztés célterülete”	A megyei területrendezési terv tartalmazza a Bakonyalja Natúrpark lehatárolását, mely szerepel a helyzetelemzésben is. A jövőben mindenképpen számolni kell vele, ezért a megfogalmazástól eltekinteni nem javasolt. A véleményt figyelembe véve a natúrpark szót zárójelbe tettük, amennyiben mégsem valósulna meg a koncepció időbeli hatályának végéig.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
	12	4.2 Átfogó célok A2 Városok, városegységek, urbanizált táj fejlesztése Az "A2 - átfogó cél" pontnál található leírás szövegéből hiányolom a települési zöldterületek, a települési zöldinfrastruktúra megjelenését. Javasolom ezek pótlását.	Az A2 átfogó cél a városegységekre, azok együttműködésének alakítására irányuló kiemelten településközi rendszerek-kapcsolatok építésének kultúráját kívánja megvalósítani. Amibe beletartozik a köztes tájak minőségének fejlesztése, de ez nem irányul a városok zöldfelületeire. A hiányérzet nem releváns. A készülő stratégiai program intézkedései között szerepel az 1. 2. prioritásnál kezdeményezésként a köz(össégi)területek megújítása.
	13	4.2. Átfogó célok A3 A vidéki táj új egyensúlyának elérése "Táji, természeti adottságokhoz illeszkedő tájhasználat megvalósítása, okszerű területhasználat. Natúrparkok közötti együttműködést erősítő támogatási eszközök." Az erdőgazdaságok közjóléti feladatai nincsenek megemlítve. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a nemzeti parkok mellett kerüljenek bele a felsorolásra az erdőgazdaságok is. Táji, természeti adottságokhoz illeszkedő tájhasználat megvalósítása, okszerű területhasználat. Natúrparkok és az erdőgazdaságok közötti együttműködést erősítő támogatási eszközök.	Az észrevétel szerinti kiegészítést megtettük.
	14	4.3. A megyei területi stratégia céljai T3 Esztergomi tengely és hídfőváros térsége "A térség dombvidéki településeiben a mezőgazdasági termelés és az adottságokkal összefüggő tájgazdálkodási rendszer fejlesztése kerül előtérbe, figyelemmel a klímavédelemre, termőföldek védelmére." A gyengébb termőhelyi adottságú területek erdősítése nincs felsorolva. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a felsorolásba kerüljön be az erdőtelepítés. A térség dombvidéki településeiben a mezőgazdasági termelés és az adottságokkal összefüggő tájgazdálkodási rendszer fejlesztése kerül előtérbe, figyelemmel a klímavédelemre, termőföldek védelmére; a gazdaságosan nem hasznosítható mezőgazdasági területeken pedig az erdőtelepítés a fő szerep.	A célt a javaslatnak megfelelően kiegészítettük.
	15	4.4 A megye specifikus stratégiai céljai S1 Gazdasági fókuszok, a gazdaság diverzifikációja Javasolom kerülni a zöldmezős beépítéseket és helyette a város olyan barnamezős területeit lenne célszerű felhasználni, mely alkalmas a teherforgalom lakott területet elkerülő kiszolgálására, valamint lehetőleg a vasúti kapcsolat is biztosított. A zöldmezős beruházásokat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat (a továbbiakban: 1/2014. OGY határozat) sem támogatja (1.4.2 alfejezet) hiszen az újabb beépítésekkel csökken a várost övező, annak természeti környezetét jelentő zöld infrastruktúra, csökken az ökológiai szolgáltatás minősége, az értékes természeti erőforrást jelentő termőföld mennyisége, és így tovább.	A kiegészítettük a dokumentumot az észrevételnek megfelelően: "A kedvező adottságok megerősítése érdekében a meglévő ipari parkokra és övezetekre koncentrálni fejlesztések preferáltak, szemben a pontszerű zöldmezős beruházásokkal." A koncepció egyéb szakaszaiban is hangsúlyosan jelenik meg a területgazdálkodás: a zöldmezős beruházások kerülése, a barnamezők újrahasználat (H4 - KOMPAKT TELEPÜLÉSEK - TELEPÜLÉSI TÉRSÉGEK ÚJRAHASZNOSÍTÁSA - TERÜLETGAZDÁLKODÁS). A készülő területfejlesztési programban külön intézkedés van a barnamezős területek újrahasznosítására.
	16	4.5. A megye horizontális céljai	A települési térségek művelésből kivett területek, a horizontális cél ezekre irányul. Az MTrT vizsgálatai szerint a települések települési térségeiben (belterületek és beépítésre szánt területek) nincsenek olyan nagy kijelölt tartalék vagy távlati fejlesztési területek, amelyeken indokolt lenne az erdősítést forszírozni. A

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
		H4 Kompakt települések Települési térségek újrahasznosítása Területgazdálkodás "E területek felértékelődése csak rendkívüli ráfordítások árán, feszes szakpolitika érvényesítése és a település együttműködése esetén várható (tudatosabb környezetvédelmi politika, globális kihívások, társadalmi elvárások/igények változása, termőföldek szigorúbb védelme, helyi közösségek érdeke...)." A megoldások között az erdőtelepítés nincs megemlítve. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a felsorolásba kerüljön be az erdőtelepítés. E területek felértékelődése csak rendkívüli ráfordítások árán, feszes szakpolitika érvényesítése és a település együttműködése esetén várható (tudatosabb környezetvédelmi politika, globális kihívások, társadalmi elvárások/igények változása, termőföldek szigorúbb védelme, ahol lehetséges az erdőtelepítések támogatása , helyi közösségek érdeke...)."	településszerkezeti tervek vizsgálata szerint, ahol indokolt ott a települési térségekben is ki vannak jelölve a szükséges véderdők, jóléti erdők. Egy tömör koncepcióban nem lehet minden korábbi döntésre visszahivatkozni. Ebben az értelemben a települési térségekben nincs helye az erdősítésnek
	17	4.5. A megye horizontális céljai H4 Kompakt települések Települési térségek újrahasznosítása Területgazdálkodás "Nagyüzemi mezőgazdasági területeken történő fejlesztések során a MAJOROK, PUSZTÁK, KÜLTERÜLETI ÜZEMI TERÜLETEK újrahasznosítására, megújítására kell hangsúlyt fektetni. (Pl. differenciált vidékfejlesztési célú újrahasznosítás, az agráriumhoz kapcsolódó helyi gazdasági célú hasznosítás, megújuló energiahasznosítás; rekreációs célú hasznosítás, mintaprojektek...)." A felsorolásból az erdőtelepítés kimaradt. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a felsorolásba kerüljön be az erdőtelepítés. Nagyüzemi mezőgazdasági területeken történő fejlesztések során a MAJOROK, PUSZTÁK, KÜLTERÜLETI ÜZEMI TERÜLETEK újrahasznosítására, megújítására kell hangsúlyt fektetni. (Pl. differenciált vidékfejlesztési célú újrahasznosítás, az agráriumhoz kapcsolódó helyi gazdasági célú hasznosítás, erdőtelepítés , megújuló energiahasznosítás; rekreációs célú hasznosítás, mintaprojektek...)"	Itt is települési térségekről, művelésből kivett területekről van szó, itt nincs erdősítés.
	18	5. Belső és külső koherencia vizsgálat Külső koherencia (táblázat) Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030 program ismertetése hiányzik. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a táblázatba kerüljön be a Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030 program. Célja Magyarország erdősültségének növelése, valamint az erdőgazdálkodás és az erdei ökoszisztéma folyamatainak összehangolása.	A Nemzeti Erdőstratégiával való összhangot a Külső koherencia vizsgálat keretében elvégeztük.
	19	5. Belső és külső koherencia vizsgálat Külső koherencia (táblázat) Kérem a fejezet táblázatában szerepeltetni a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI.17.) OGY határozattal elfogadott 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programot is, hiszen a hazai környezetpolitikának ez az átfogó stratégiai dokumentuma. Egyúttal felhívom a megyei önkormányzat és a koncepció készítőinek figyelmét, hogy a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2020-ban lezárult, így szükségessé vált a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi	A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programmal való összhangot a Külső koherencia vizsgálat keretében elvégeztük. Az új tervek figyelemmel kísérését szem előtt tartjuk majd.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	Program, és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján a Program részét képező V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv kidolgozása, mely jelenleg is folyamatban van. Javasolom a Tervezet kidolgozásának további szakaszainál az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program elfogadottsági állapotának figyelemmel kísérését.	
	20 6. A területfelhasználás alapelvei "Bízni lehet abban, hogy a természet erőforrások fogatkozásával, egyre szigorodó szabályozással, megfelelő támogatással a fejlesztők, önkormányzatok, az egyéb érdekeltek egyre inkább a meglévő települési területek, barnamezős területek újrahasznosítása felé fordulnak." Kérem a vastaggal szedett szövegrész cseréjét a szövegszerű módosítási javaslatra: Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a természeti erőforrások felélése helyett, egyre szigorodó szabályozással, megfelelő támogatással a fejlesztők, az önkormányzatok és egyéb érdekeltek minél inkább a meglévő települési területek, barnamezős területek újrahasznosítása felé forduljanak.	A szövegrészt a javaslatnak megfelelően cseréltük.
	21 6. A területfelhasználás alapelvei Hiányolom a leírásból a települési zöldterületek/zöldfelületek védelmének, fejlesztésének gondolatát, különösen a Balaton-parti településeken. Javasolom a Tervezet kiegészítését.	A fejezetet kiegészítettük. A megyét nem érinti a Balaton.
	22 6. A területfelhasználás alapelvei Javasolom – az általánosan megfogalmazható elvek mellett – a területfelhasználás elveinek a megyei területrendezési területfelhasználási kategóriáihoz, övezeteihez történő igazítását, esetleges bővítést – amivel a területfejlesztés és a területrendezés összekapcsolása is megtörténhetne. Ezen elvek megfogalmazása során is kérem figyelembe venni a környezet- és természetvédelmi szempontokat.	A területfelhasználás szerinti kategorizálást nem tartjuk szerencsésnek ebben az esetben, mert a megyében területfelhasználások felett álló komplex problémákra kell javaslatot adni, mely nem szorítható csak egyetlen területfelhasználási kategóriára. A területrendezés és a területfejlesztés szorosabb kapcsolatával egyetértünk, de azt a területrendezési oldal merev rendszerének oldásával érhető el hatékonyabban, amelyben ugyanakkor jelentős előre lépések történtek az elmúlt években. A 2020-ban jóváhagyott megyei területrendezési terv tartalmazza azokat az egyedileg meghatározott övezeteket, melyek elősegítik a megye fejlesztési elképzeléseinek hatékonyabb érvényesülését. A környezet és természetvédelmi szempontokat már részben tartalmazta a fejezet, de még kiegészítettük.
	23 8.2. Vidéki tájak környezeti gazda(g)sága (területi prioritás) "Komplex síkvidéki és dombvidéki tájfejlesztés, a táj stabilitását és a helyi gazdaság diverzifikációját erősítő agrárvertikum támogatása, a tájgazdálkodás szervezeti, intézményi és társadalmi feltételeinek tovább építése, a natúrparkok szerepének megerősítése." A fejezetben az erdőgazdaságok kimaradtak a felsorolásból. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - kerüljenek bele a felsorolásba az erdőgazdaságok is. Komplex síkvidéki és dombvidéki tájfejlesztés, a táj stabilitását és a helyi gazdaság diverzifikációját erősítő agrárvertikum támogatása, a tájgazdálkodás szervezeti, intézményi és társadalmi feltételeinek tovább építése, a natúrparkok és az erdőgazdaságok szerepének megerősítése	A szövegrészt a javaslatnak megfelelően kiegészítettük.
	24 8.2. Vidéki tájak környezeti gazda(g)sága (területi prioritás) "Intenzív termelő táj zöld és kék infrastruktúrával történő fejlesztése, klímastabilitást nyújtó erdő- és vízkészlet-gazdálkodás megvalósítása. A vidéki tájak élhetőségének erősítése." A fejezetből hiányzik az erdőtelepítés. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a felsorolásba kerüljön be az erdőtelepítés.	Az erdőtelepítéssel kiegészítettük a felsorolást.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY		VÁLASZ
			Intenzív termelő táj zöld és kék infrastruktúrával történő fejlesztése, erdőtelepítések támogatása , klímastabilitást nyújtó erdő- és vízkészlet-gazdálkodás megvalósítása. A vidéki tájak élhetőségének erősítése.	
		25	8. 3 Dinamikus, hálózatos megyei turisztika (átfogó prioritás) "Turisztikai térségek fejlesztése, márkaépítés, kiemelten a Dunamente Turisztikai Térség (szlovák-magyar országhatárokon átnyúló turisztikai célterület), turisztikai „zászlóshajók”, natúrparkok, agrárturizmus fejlesztése, várak-kastélyok program, Esterházy örökség, ipartörténet." A fejezetben az erdőgazdaságok közjóléti feladatai nem lettek megemlítve. Kérem, hogy - a szövegszerű javaslat szerint - a felsorolásba kerüljön be az erdőgazdaságok közjóléti feladatainak támogatása. Turisztikai térségek fejlesztése, márkaépítés, kiemelten a Dunamente Turisztikai Térség (szlovák-magyar országhatárokon átnyúló turisztikai célterület), turisztikai „zászlóshajók”, natúrparkok, erdőgazdaságok közjóléti beruházásainak fejlesztése , agrárturizmus fejlesztése, várak-kastélyok program, Esterházy örökség, ipartörténet.	Az észrevétel alapján a kiegészítést megtettük.
2.	Belügyminisztérium - Vízgyűjtő-gazdálkodási és Vízvédelmi Főosztály	1	I. A megküldött dokumentum a visszatérő karsztvíz problémakörre és az ahhoz kapcsolódó fejlesztési feladatokra vonatkozóan nem tartalmaz információkat . A térségben jelentős vízgazdálkodási problémát okoz a Dunántúli-középhegység karsztvízszint emelkedése, mivel a Dunántúli-középhegység mintegy 13 000 km ² területen elhelyezkedő főkarsztvíz-tárolóját érintő bányászati tevékenység, illetve az ezzel együtt járó karsztvízszint süllyesztés felhagyása következtében a Dunántúli-középhegység területén 1990-től megindult karsztregenerálódási folyamat (karsztvízszint emelkedés) napjainkra igen jelentős mértékben előrehaladt, hatásai elsősorban a középhegység peremi területein mutatkoznak. <u>A karsztvízszint-emelkedésből adódó problémák regionális mértékűek, jelenleg is több település küzd a felfakadó vizekkel, számuk a jövőben csak emelkedni fog.</u> A fenntartható fejlődés biztosításának megfelelően kiemelt feladat a veszélyeztetett térségekben a visszatérő karsztvizekhez kapcsolódó beavatkozások megvalósítása . A Közép-Dunántúl karsztvízszint regenerálódása lehetővé teszi a karsztvíz újbóli hasznosítását az egészséges ivóvízellátásban vagy természetközeli vizes élőhelyek megőrzésében. A fentiekre tekintettel javasolt a területfejlesztési dokumentum kiegészítése az alábbiak szerint: A „8. JAVASOLT PRIORITÁSOK - 1. Versenyképes városegységek (területi prioritás)” fejezethez (63. oldal), a prioritásba (vagy jelentőségére tekintettel akár külön prioritásként) - fejlesztési irányként - a következő szöveget javasolt beilleszteni : „A dunántúli-középhegységi karsztvízszint-emelkedésből adódó természetvédelmi, környezetvédelmi (vízvédelmi), vízrendezési, vízkárelhárítási, vízkészlet-gazdálkodási és területfejlesztési feladatok megfogalmazása, valamint megoldásukra vonatkozó javaslatok: • a már jelentkező negatív hatások kezelése; • a hosszútávú megoldás kidolgozása érdekében szükséges a dunántúli-középhegységi karsztvíz-készlet állapotértékelése, annak modellezésén keresztül	A karsztvízszint emelkedéséből fakadó problémák kezelési javaslatát a koncepcióba beillesztettük a vonatkozó fejezetekbe. A területfejlesztési koncepciónak és prioritásainak nem tárgya a felsorolt intézkedési típusú feladatok meghatározása. A készülő területfejlesztési program két területi prioritása (Versenyképes városegységek és Vidéki tájak környezeti gazdagsága) „Ellátó Infrastruktúra fenntartható fejlesztése” intézkedései kezdeményezései között szerepel a vízgazdálkodás rendszerének klímaadaptív fejlesztése, valamint a klímastabilitást célzó vízkészlet gazdálkodás, amibe ez a témakör is beleértendő. Megjegyezzük, hogy a karsztvízszint emelkedésből adódó problémákkal részletesen foglalkozik a Környezeti Vizsgálat is, meghivatkozva a BM-es projektet is.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
		az emelkedő karsztvízszint okozta jelenségek felmérése, környezetvédelmi, természetvédelmi, földtani feltáró feladatok ellátása; • a kapcsolódó vízkészlet-gazdálkodási feladatok meghatározása; • meglévő észlelőhálózat állapotfelmérése, felújítása, új megfigyelő kutak tervezése, létesítése és működtetése, • a feltárt, beavatkozást igénylő területeken a károk elhárítása.” Tájékoztatásul jelezzük, hogy a probléma elemzése, modellezése és a megoldási javaslatok meghatározása folyamatban van a KEHOP-1.1.0-15-2017-00010 azonosító számú, „A Dunántúli-középhegységi karsztvízszint emelkedés okozta jelenségek állapotfelmérése, a várható emelkedés modellezése” című projekt keretében (http://www.ovf.hu/hu/futo-projektek/3fba50f1-0712-40e4-82a1-e503cf6220ad). A javaslatokat tartalmazó „Véleményező sablont” mellékelve küldjük további szíves felhasználásra.	
	2	II. A koncepcióban nem kerül bemutatásra a) a helyzetelemzés összefoglalójából a térséget érintő tervezési-fejlesztési környezet áttekintése, ezen belül a térséget érintő ágazati koncepciók, területfejlesztési elképzelések, területi tervek ismertetése, valamint b) a területrendezési tervek térséget érintő vonatkozásainak a bemutatása.	Ezek ismertetése nem a koncepció feladata, hanem a helyzetelemzésé, melynek véleményeztetése, társadalmasítása 2021 januárjában megtörtént és ott megtörtént.
	3	A 6/2020. (VI.25.) önkormányzati rendelettel elfogadásra került Komárom-Esztergom Megye Területrendezési Terve, melyben 5 db egyedileg meghatározott megyei övezet került meghatározásra, ezek között területfejlesztési összefüggéssel rendelkező megyei övezet is van, az övezeti szabály tervezési feladatot határoz meg a települési önkormányzatoknak. Komárom-Esztergom Megye Területrendezési Tervében területfejlesztési összefüggéssel rendelkező, egyedileg meghatározott övezetek az alábbiak: • Településhálózat egyedi övezetein belül a térségi együttműködés övezete, • Komplex turizmusfejlesztés térségek egyedi övezetein belül a Duna- mente komplex turisztikai térség övezete, • Natúrpark- szelíd turizmusfejlesztés egyedi övezetei, • Majorsági táj övezete. A térségi együttműködés övezeti szabálya előírja: • Amennyiben a térségi együttműködéssel érintett települések együttműködve végeznek település-, vagy területfejlesztéssel összefüggő tevékenységet, akkor közösen kell meghatározni az erre irányuló tervezés célját, szempontjait és módját. • A településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia (ITS) közös készítése esetén vizsgálni kell a közös jövőkép és közös célok kidolgozásának, meghatározásának lehetőségét. A Duna-mente komplex turisztikai térség övezeti szabálya előírja, hogy az övezetével érintett települések településfejlesztési koncepciójának készítésekor figyelembe kell venni a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló MvM rendelet szerinti "Limes, Komárom/ Komarno erődrendszer és az Esztergom és Visegrád középkori	A koncepciót megalapozó helyzetelemzésben a területrendezési terv elhatározásai röviden bemutatásra kerültek. A területrendezési szabályzat tartalmazza azokat a vélemény által is idézett előírásokat, melyek a területfejlesztési koncepció elhatározásainak érvényesülését segítik elő. Így a kapcsolat a területrendezés és területfejlesztés között kellő mértékű, nem szükséges az előírások beépítése a területfejlesztési dokumentumokba.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
		magyar királyi központok, valamint az egykori Pilisi királyi erdő területe" világörökségi várományos területek egyetemes értékeit és azokat hordozó attributumokat. Natúrpark- szelíd turizmusfejlesztés egyedi övezeteinek szabálya előírja, hogy a településfejlesztési koncepciót, valamint ITS-t a natúrpark fejlesztési dokumentumaival összhangban kell elkészíteni és a célrendszer meghatározásánál kiemelten foglalkozni kell • a helyi természeti és kulturális örökség megőrzésével, • a helyi termék- előállítás fejlesztés lehetőségeivel, • a táji, természeti és kulturális értékekre alapozott turizmusfejlesztés lehetőségeivel. Majorsági táj övezetének szabálya előírja, hogy az övezet által érintett településeken a településfejlesztési koncepció készítése során meg kell határozni a majorok fejlesztési irányait, amelyet a településrendezési eszközök készítésekor a területfelhasználás kijelölésénél érvényesíteni kell. A fentiekre való tekintettel javasolt Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Koncepciójának a kiegészítése, valamint a megyei területrendezési terv fentebb hivatkozott övezeteinek a beillesztése a koncepció prioritásai és céljai közé.	
3.	Duna-Ipoly Nemzeti Park	A bemutatott egyeztetési változatban táj-és természetvédelmi szempontból nem találtunk kiigazításra szoruló megállapítást A konkrét területi érintettségek ismerete nélkül általánosságban annyi mondható, hogy az egyes területfejlesztési célkitűzések, elképzelések (különösen pl. a közlekedés-, turizmus-, lakó- és gazdasági terület-; alternatív energianyerési infrastruktúra-fejlesztési beruházások) megvalósítása csak a természetes és természetközeli élőhelyek és azok kapcsolatainak megőrzése; a táji- és természeti értékek védelme; valamint a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult tájak sajátos látványának, esztétikai jellemzőinek megőrzése mellett képzelhető el. A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 18. § (5) bekezdése alapján Igazgatóságunk a megyei területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésében ugyan nem vesz részt, de köszönjük, hogy mégis részt vehettünk az egyeztetési eljárásban.	Köszönjük a tájékoztatást, válaszadást nem igényel.
4.	Emberi Erőforrások Minisztériuma	1. Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság észrevételei: Általános észrevétel: Az akadálymentesség elvének konzekvens érvényesítése, a hozzáférhetőség biztosítása a Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény alapján tagállami kötelezettség, egyben horizontális feljogosító feltétel a 2021-2027 programozási időszakban, ezzel a felhasználható EU-s források biztosításának is feltétele. Minderre figyelemmel, a fogyatékkal élő jogainak érvényesítését a lehető legnagyobb mértékben szükséges érvényesíteni a stratégiai dokumentumok kidolgozása során. 48., 52. oldal A koncepcióban álláspontunk szerint nem érvényesül kellőképpen a "mindenki számára hozzáférhető", vagy "akadálymentes" szemlélet. Az S4 „Emberkincs óvása és erősítése” című pontban, vagy a horizontális céloknál a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és	Köszönjük az észrevételt és a tájékoztatást. A felvetett javaslat nem koncepcionális kérdés, a stratégiai, illetve operatív program készítése során kell felhívni a figyelmet a fogyatékkal élő hozzáféréseinek biztosítására.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	települési térségek felzárkóztatása pontban lehetne, és érdemes lenne ezekre a szempontokra kitérni. Ezek a szempontok nem csak a fogyatékkal élők, de az idősek, kisgyermekesek számára is javíthatják a szolgáltatások hozzáférését, illetve a települések élhetőségét, megtartó erejét. Ugyanez igaz a fizikai akadálymentesítésen túl a szolgáltatások, illetve a digitális akadálymentesítésre. Egészségügy Szakmai Irányításáért Felelős Helyettes Államtitkárság észrevételei: Általános észrevétel: Komárom-Esztergom megyében nem található egyetlen Egészségfejlesztési Iroda (EFI) sem. A 2007-2013. tervezési ciklus során a TÁMOP-6.1.2/11/3 és a TÁMOP-6.1.2/11/LHH/B” azonosító számú pályázatok, a 2014-2020. tervezési ciklus során pedig az EFOP-1.8.19-17 pályázatok keretében lehetőség nyílt EFI irodák létrehozására, amelyek Komárom-Esztergom megye járásai részére is elérhetőek voltak, azonban a megyében egyelőre nem létesült EFI iroda. Komárom város alpolgármestere 2019-ben a csatolt levélben megkereste az Nemzeti Népegészségügyi Központot, amelyben jelezte szándékát, hogy EFI irodát nyitnának a városban. A koncepcióban szerepel, hogy a megye elkötelezett a lakosság egészségi állapotának javítása és a prevenciós szolgáltatások fejlesztése mellett, különösen a COVID-19 pandémia kitörése miatt is. Öröndetes, hogy Komárom városa fontosnak tartja a lakosság egészségét és saját kezdeményezésre Egészségfejlesztési Iroda nyitásának szándékát fejezte ki, melyet a Népegészségügyi Főosztály szakmailag is támogat. Amennyiben a 2021-2027-es időszakban EFI iroda nyitása mellett döntenek, az iroda létrehozásához saját anyagi ráfordítás szükséges, mert 2014-2020-as lejáró és az új, 2021-2027-es ciklusban várhatóan pályázati lehetőségek sem hazai, sem európai uniós források tekintetében nem vár	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
	3.	28., 40. oldal: A kultúra szinte alig jelenik meg a programban, elsősorban a turisztika és az integrált örökségvédelem kapcsán kap említést (Limes, örökségturizmus stb. – 38. oldal, Esztergom – 40. oldal).	Több helyen is kiegészítettük a szöveget a kultúra vonatkozásában.
	4.	47. oldal: Az S3 „Kisvárosok és mikrotérségi központok átfogó modernizációja keretében, a mikrotérségi központok erősítése” fejezetben célként megjelennek a „kulturális hálózatok”, de nem értelmezhető, hogy an-nak kik az alanyai.	Koncepció szinten ezt még nem szükséges azonosítani. A kisvárosok együttműködésén belül szerepel ez a területfejlesztési fókusz, tehát elsősorban a kisvárosok önkormányzatai és azok kulturális intézményei tekinthetők annak.
	5.	48. oldal: Az S4 „Az emberkincs óvása és erősítése – képzés, egészség, szociális gondoskodás” fejezetben elengedhetetlennek tartjuk a kultúra megjelenítését. Különösen abból a szempontból is, hogy itt mutatják be a járvány utáni újratervezést, de csak az egészségügy, oktatás-képzés, szociális terület vonatkozásában, holott köztudottan a kulturális intézményeket/szervezeteket is igen erősen érintette.	Több helyen is kiegészítettük a szöveget a kultúra vonatkozásában.
	6.	ME Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter észrevételei: 58. oldal: „A külső koherencia vizsgálata felsorolt tervdokumentumoknál” felsorolásban javasoljuk alábbi stratégiák megjelenítését: -a Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024 (Készítette: Magyarország Kormánya, 2009), -Időügyi Nemzeti Stratégia 2034-ig (Készítette: Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Készült: 2009), 42. oldal „A megyében a foglalkoztatási stratégiával összhangban” bekezdést javasoljuk kiegészíteni az alábbi tartalommal: „A foglalkoztatás feltételeinek javítása érdekében cél a rugalmas munkavégzési formák támogatása, amely hozzájárul a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlyához, növelve a munkáltatók és a munkavállalók alkalmazkodó képességét. Támogatjuk az atipikus foglalkoztatást elősegítő intézkedések bevezetését a kisgyermekes szülők számára.”	A rugalmas

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	8. Sportért Felelős Államtitkárság észrevételei: Általános észrevételek: A koncepció szerkezete, felépítése, adattartalom szerinti építkezése szempontjából más megyékhez képest jóval átfogóbb, általánosabb tartalmat hordoz. A megye releváns adatainak szakterületenkénti bemutatása, az információk rendszerezése és logikai felépítése ugyan érthető és könnyen értelmezhető, de az ágazati kapcsolódások feltárását, és különösen az új területfejlesztési operatív programhoz illeszkedő tartalmak megjelölését, beépítését nehezéssé teszi. Jövőkép 2030 A jövőképet meghatározó fejezet kapcsán megállapítható, hogy az megfelelő komplexitás mellett mutatja be a megye kitörési pontjait. Üdvözljük, hogy e fejezet kifejezetten hivatkozik a folyamatos technikai fejlődéshez és változó kihívásokhoz alkalmazkodó emberkincsre, és az új munkakultúrát, életvezetést és az egészségtudatosság terjedését a lakosság egészségi állapotát egyensúlyban tartó tényezőként azonosítja. Megyei célrendszer Egyetértünk, hogy a koncepció és program céláttelezésében a Specifikus célok között megjelenik az Emberkincs óvása és erősítése, és tekintetben kiemelten a képzés, az egészség és a szociális gondoskodás, a Horizontális célok között pedig a Társadalmi és civil energiák hasznosítása, a Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és térségek felzárkózása, továbbá a Kompakt települések – települési térségek újrahasznosítása. Specifikus célok - Emberkincs óvása és erősítése Kifejezetten öröndetesnek tartjuk, hogy e specifikus cél alatt - a COVID-19 járvánnyal összefüggésben – rögzítésre kerül, hogy „az emberekben jelentősen felértékelődött az egészség szerepe, és hogy „életünkben még fontosabb lett az egészség megőrzése, az immunrendszer erősítése, a rendszeres mozgás”. A minőségi egészségügyi szolgáltatások és az ahhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, valamint a lakosság egészségügyi állapotának javítása érdekében is megerősíti, hogy a megelőzéstől a rehabilitációig az ellátás minden spektrumát fejleszteni szükséges	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
		és beavatkozások tervezése és a kapcsolódások megállapítása is pontosabb lehetne ebben a körben. 48-49. oldal Az 5. „Emberkincs óvása és erősítése” (átfogó prioritás) tekintetében üdvözljük és támogatjuk, hogy fókuszba kerül a „sokszínű oktatási és képzési bázisok fejlesztése”, és annak keretében kifejezetten a köznevelés modernizációja, benne a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásával, segítségével. Az alapkompenciák generális elérése, ösztöndíj-rendszerek, patrónusi hálózat működtetése – mint példálózó jellegű felsorolás mellett - e körben javasoljuk és kérjük, hogy az új területfejlesztési operatív programhoz való kapcsolódás megteremtése érdekében az egészséges, fizikailag aktív életvezetéshez kapcsolódó alábbi sportcélú fejlesztések is kerüljenek feltüntetésre: -kisgyermekkor, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok -a végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató sportprogramok (kiemelten a helyi sportszer-vezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba való bekapcsolódást ösztönző kezdeményezések); 65.oldal: Az egészségügyi szakdolgozók munka- és életkörülményeinek magas szintre emelése, elköteleződésük kialakítása, az ellátás magas színvonalú és stabil biztosítása körében támogatjuk a gyermek-egészségügy és idősgondozás feltételrendszerének mennyiségi és minőségi javítását a szociális ellátó hálózatok személyi és infrastrukturális fejlesztésével. Az egészségügyi infrastruktúra eszkozellátottságának fejlesztését és digitális technológiák alkalmazásának támogatását is, de javasoljuk azt kiegészíteni, hiszen nem csupán a szociális és az egészségügyi ellátórendszer, hanem például a sport civil hálózati rendszere is alkalmas magas minőségű rekreációs és sportszolgáltatásokkal fejleszteni a lakosság és a specifikus célcsoportok életminőségét és jól-létét. Ebben a tekintetben javasoljuk és kérjük, hogy az infrastrukturális fejlesztések körében – szintén az új területfejlesztési operatív programhoz való kapcsolódás megteremtése érdekében – jelenjen meg a lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató sportinfrastruktúra fejlesztése.	
5.	Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	1. A	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY		VÁLASZ
7.	Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	1.	Az Igazgatóság a dokumentációban foglaltakkal kapcsolatban észrevételt nem tesz.	Választ nem igényel.
8.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	1.	A megye épített környezetének hazai viszonylatban kiemelkedően jó állapota ellenére, javasoljuk a stratégiai program megalkotása során a lakó- és középületek energiahatékonyságának további javítására irányuló klímakompenzációs fejlesztések betervezését.	A minőségi települési/városi környezetbe ez a gondolat is beleértendő koncepció szintjén. A továbbtervezés során megvizsgáljuk a javaslatot.
		2.	A megyei területfejlesztési stratégiai program felépítése során, akár az „1. Versenyképes városegységek, fenntartható városok”, akár a „4. Emberkincs óvása és erősítése” prioritás keretében javasoljuk komplex, innovatív és interaktív eszközöket is felhasználó környezeti nevelési, fenntarthatósági szemléletformálási programok tervezését.	Köszönjük, a továbbtervezés során megvizsgáljuk.
		3.	A járványhelyzet kapcsán kitér ugyan a dokumentum a humán erőforrásokra gyakorolt hatásra, ez azonban nem terjed ki a munkaerőpiaci hatásokra. A megye munkanélküliségi rátája 2020. II. negyedévére az előző év azonos időszakához képest több mint két és félszeresére emelkedett (1,8%-ról 4,7%-ra), hosszú idő után először meghaladva az országos átlagot (ami 3,3%-ról 4,6%-ra nőtt). A ráta a harmadik negyedévre ugyan újra 3%-ra mérséklődött (az országos érték 4,4%), a mutató ilyen mértékű kilengése azonban érdemes lehet az alaposabb vizsgálatra. Javasoljuk ennek áttekintését.	A helyzetelemzésben vizsgáltuk a munkanélküliség alakulását.
		4.	Komárom-Esztergom megye területfejlesztési koncepciója a részletes helyzetértékelő dokumentum hiányában csak korlátozottan értékelhető. A megkapott dokumentumban szereplő összefoglaló helyzetértékelésben a munkaerőpiaci, képzetts	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
10. Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2.2.2. „A megyében jelentős a külterületi lakott helyek száma” A külterületeken jellemzően nincs oltóvíz ellátást biztosító vízvezeték hálózat, vagy természetes, illetve mesterséges víznyerő helyre épített vízkivételi mű A tűzoltáshoz szükséges oltóvíz ellátás biztosítható felszíni vizekből, vízkivételi mű telepítésével, ahol ennek feltételei adóttak A tűzoltáshoz szükséges oltóvizet a külterületi lakott helyeken az erdők, mezőgazdasági, vagy egyéb területek védelme érdekében indokolt biztosítani 74. § (1) Az oltóvizet biztosító vízvezeték-hálózat belső átmérőjét az oltóvíz-intenzitás és a kifolyási nyomásigény alapján, valamint a közműrendszer kialakítását figyelembe véve kell méretezni. Egyirányú táplálás esetén a vezetékek legalább NA 100, körvezetékek esetén pedig legalább NA 80. (2) A tűzvédelmi hatóság engedélyével az oltóvizet biztosító vízvezeték-hálózat az (1) bekezdéstől eltérően méretezhető azon az 1000 főnél kevesebb állandó lakosú településen, a) amelyben vagy azon kívül, de annak minden védendő építményétől, valamint szabadterétől 200 méteres távolságon belül oltóvízellátásra figyelembe vehető – a mértékadó tűzszakasz területének megfelelő mennyiségű vizet biztosító – természetes vagy mesterséges víznyerő helyre épített vízkivételi mű található vagy b) amelyben a mértékadó tűzszakasz területének megfelelő oltóvíz-intenzitást más műszaki megoldásokkal biztosítják. /54/2014. (XII.5.) BM rendelet/	Az infrastruktúra fejlesztés számos ponton megjelenik a célok bemutatásában, melybe az oltóvíz biztosítása is beleértendő.
	2.2.	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	megugrása is kihívásokat jelentett a vállalkozások életében, addig a második hullám időszakában az első három feltételt bizonyosan teljesítve, sokkal felkészültebben néznek elébe a krízisnek, Tisztában vagyunk azzal, hogy önmagában a digitalizáció nem jelent megoldást a vállalkozások válságkezelésére, főleg nem az alapvetően érintett ágazatokban. Ennek ellenére azt is látjuk, hogy a pandémia által előidézett helyzet kezelésére ez lehet az egyik leghatékonyabb eszköz. A krízisnek tehát egyfajta katalizátor szerepe van. A kamarának fontos szerepe van abban, hogy ezek a kompetenciák rendelkezésére álljanak a vállalkozásoknak.	
	TÁRSADALMI ÉS CIVIL ENERGIÁK HASZNOSÍTÁSA A Kormány célul tűzte ki a család társadalmi szerepének megerősítését és a társadalmi összetartás erősítését. Fontos a gyermekvállalási hajlandóság növelése, valamint a munkavállalás megkönnyítése és a munkaerő-piacra való gyorsabb visszatérés, hogy javuljon a családok anyagi helyzete, illetve a kisgyermekes anyák társadalmi presztízse, mentálhigiénés állapota és önbecsülése. A nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, a család és munka összeegyeztethetőségének előmozdítása helyi megoldásokkal és együttműködésekkel. Javaslatunk, hogy az atipikus foglalkoztathatóságon, a munkáltatók és a munkavállalók helyi szintű együttműködésén javítsunk a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében. A magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtése. Atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése, elterjesztése, új típusú munkaidő modellek népszerűsítésével és a bevezetés lehetőségének ismertté tételével mind a munkavállalók, mind a munkaadók körében. A nőkkel szembeni társadalmi és gazdasági sztereotípiák lebontása helyi szemléletformáló eszközökkel.</	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY		VÁLASZ
		4.	LÉPÉSTARTÁS A TUDÁSALAPÚ TÁRSADALOM ÉS AZ IT VEZÉRELT GAZDASÁG FEJLŐDÉSÉVEL Az ipari termelés területén zajló technológiai forradalmat (digitalizált termelési láncok, robotika, automatizáció, az ember és a gépek együttműködésére épülő „kiber-fizikai rendszerek” stb.) szokás IPAR 4.0 elnevezéssel illetni. A digitalizáció a gazdasági növekedés egyik motorja, amely minden ágazatban kifejti hatását. A gazdaságban a digitális átalakulásra való vállalati és munkavállalói felkészülés a versenyképesség kulcsa. Magyarország Kormányának határozott törekvése, hogy a digitalizációval több új, magas hozzáadott értéket termelő munkahely jöjjön létre, mint amennyi munkahely megszűnik. Ennek fontos feltétele egyfelől a magas hozzáadott értéket termelő digitális munkahelyek létrejötte (azaz az ipar, a mezőgazdaság és a szolgáltató szektor digitalizációja), másfelől a munkavállalók digitális felkészültségének szisztematikus fejlesztése.	A digitális átalakulás témáját az S1 gazdasági fókuszok, a gazdaság diverzifikációja célba beemeltük.
12.	Tatabányai Járási Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály	1.	A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály részéről észrevétellel nem kívánok élni.	Válaszadást nem igényel.
13.	Központi Statisztikai Hivatal	1.	2.1.1 TÁRSADALOM, GAZDASÁG 1.; 2.; 3.; 4.; 5. ábra és 1. táblázat Forrásként a KSH, Területi Statisztikai Évkönyv, 2018 került felhasználásra Javasoljuk a 2020. decemberben megjelent, frissebb adatokat tartalmazó, 2019-es Területi Statisztikai Évkönyv használatát	A helyzetelemzés és a koncepció készítésekor és lezárásakor még nem állt rendelkezésre a KSH legújabb kiadványa, ezért nem tudjuk a legfrissebb adatokat bedolgozni.
14.	Magyar Turisztikai Ügynökség	1.	2.1.1 TÁRSADALOM, GAZDASÁG (8.o.) A	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
		célterülete, Bakonyalja Natúrpark szelíd turizmusfejlesztés célterülete, Bakonyalji TDM szervezetfejlesztés b.) Aktív és örökségturizmus, agrárturizmus c.) Limes, római örökség, Eszterházy táj, bábolnai és a kisbéri lovas hagyományok, ászári borászati hagyományok hálózatosodás - kerékpárút, lovas, gyalogos és vízi túraútvonalak Szükségesnek ítéljük meg az egészségturizmus külön történő megemlítését is a felsorolásban. Az egészségturisztikai és a kulturális (örökségi) turisztikai szempontból kiemelt helyszínek megemlítése javasolt: az esztergomi és a komáromi fürdő nevesítése mellett, valamint az alábbi örökségvédelmi helyszíneket is kérjük nevesíteni: Tata, Esterházy-kastély; Bajna, Sándor-Metternich-kastély; Várgesztes, vár; Tata, vár. Továbbá az esztergomi Nagyboldog-asszony- és Szent Adalbert-főszékesegyház, valamint az esztergomi vár feltüntetését is javasoljuk.	
		8. JAVASOLT PRIORITÁSOK (64.o.) 3. Dinamikus, hálózatos megyei turisztika (átfogó prioritás) Integrált örökséggazdálkodás az épített, táji, természeti, kulturális értékekre építve. Komplex és szelíd turizmusfejlesztés, hálózatosodás - kerékpárút, lovas, gyalogos és vízi túraútvonalak, attrakciófüzerek, minőségi turisztikai szolgáltatások. Aktív és a kulturális kínálat egyedi kombinációjának, sokszínű-sokágú hálózatának kialakítása. Világörökség-(várományos) területek, Által-ér völgy komplex fejlesztése (rekreációs célú hálózati elemek); Turisztikai térségek fejlesztése, márkaépítés, kiemelten a Dunamente Turisztikai Térség (szlovák-magyar országhatáron átnyúló turisztikai célterület), turisztikai „zászlóshajók”, natúrparkok, agrárturizmus fejlesztése, várak-kastélyok program, Esterházy örökség, ipartörténet. 4. szükségesnek í	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
		A Tatabányai Hulladékkezelő Központ (lerakó, mechanikai-hulladékkezelő, hulladékudvar, válogatómű) kiemelt szerepet kap a térség közszolgáltatási hulladékgazdálkodási folyamataiban.	
	2.	NHKV Zrt. S3 (46.o.-tól) <i>Mikrotérségi központok, agrártermelés, élelmiszerfeldolgozó tevékenységek elősegítése, turizmus</i> Mindegyik idézett tevékenység javítása, előtérbe helyezése, hulladékképződéssel jár. Az erre a fejezetre vonatkozó területfejlesztési fókuszok tükrében javasoljuk definiálni a hulladékképződéssel kapcsolatos jövőképet is a területfejlesztési fókuszok felsorolása előtti rész végén. (illegális hulladék, nagy mennyiségű mezőgazdasági hulladék, élelmiszeripari hulladék) A térségi fejlesztések, mikrotérségi központok létrehozása, az élelmiszerfeldolgozó tevékenységek elősegítése, a turizmus számára vonzó természeti adottságok következtében számolni kell a térségben keletkező hulladékok mennyiségének növekedésére (illegális, mezőgazdasági, élelmiszeripari). Ennek megelőzése, csökkentése érdekében a területfejlesztési fókuszok meghatározása a fenntarthatósági horizontális elvek alapján történt.	A hulladékgazdálkodási kérdéseket az S1 gazdasági fókuszok, a gazdaság diverzifikációja célba emeltük be.
	3.	NHKV Zrt. H4 (54.o.-tól) <i>KOMPAKT TELEPÜLÉSEK - TELEPÜLÉSI TÉRSÉGEK</i> <i>ÚJRAHASZNOSÍTÁSA - TERÜLETGAZDÁLKODÁS</i> Horizontális célok általában pl. önkormányzatoknál a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP), Fenntartható fejlődés (FF), Férfiak és Nők közötti egyenlőség. Ez a fejezet javasolt inkább az FF egy alpontjának. H4-nek javasolt Fenntartható Fejlődéssel kapcsolatos címet és tartalmat adni. Ezen belül továbbfejteni a témakört, mint pl.: körforgásos gazdaság, területgazdálkodás, stb. <u>Körforgásos gazdaság:</u> figyelembe véve az EU irányelveket vizsgálni kell az erőforrások felhasználhatóságát és a rendszerben töltött tartózkodási idejét. Tekintettel arra, hogy jelen pillanatban - erre vonatkozóan a magyar jogrend nem ad egyértelmű	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
	5.	MÁV Zrt. Pályavasúti főigazgatóság 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJAI 34.old. 4. bekezdésétől: "A térséget érintő vasútfejlesztés terén a Bicske – Tata - Baj pályaszakasz emelt sebességű átépítése bizonytalan..." a megyét érinteni fogják a következő vasúti fejlesztések: a Bp-Varsó nagysebességű vasút nyomvonala; a V0 nagyvasúti körgyűrű, az 1-es vasútvonal folyamatos fejlesztései; utaskomfort növelések, biztonságos külön szintű és akadálymentes peronmegközelítések létesítése; Tatabánya vasútállomáson intermodális közlekedési csomópont kialakítása; IT alapú forgalomirányító rendszerek kialakítása	A fejlesztésekre való utalást a helyzetelemzés összefoglalójában tettük meg.
	6.	MÁV Zrt. Pályavasúti főigazgatóság T2 KOMÁROMI TENGELY ÉS HÍDFŐVÁROS TÉRSÉGE 37. oldal: "A Duna-mente fenntartható lakótájjá alakulását, a hídfővárosok közötti közösségi közlekedés elővárosi jellegű vasúti személyszállítási komfortja biztosítja." az idézett mondatot még egy félmondatral javasoljuk kiegészíteni "..... komfortja biztosítja a közúti - vasúti közösségi szolgáltatások összehangolt fejlesztése árán."	A mondatot kiegészítettük.
	7.	40. oldal (fentről a második bekezdés) javaslunk egy kis pontosítást, az „EuroVelo” kiegészítését „EuroVelo 6” kerékpárútvonalra: „A hegyvidékek az aktív, ökoturisztikára, a Duna-mente a vízre, kerékpárra és kulturális értékekre alapozza turisztikai kínálatát. Ehhez szükséges a meglévő országos és térségi kerékpárút-hálózat bővítése, a Duna-menti EuroVelo 6 kerékpárútvonalhoz kapcsolódó kerékpárutak kiépítésének folytatása.”	A pontosítást megtettük.
	8.	2.2.1 TRENDEK, FOLYAMATOK 10. oldalon szöveg pontosítás Eredeti szöveg: A 9 európai TEN-T folyosóból 4 érinti a Kárpát-medencét, 3 a budapesti metropolisz térséget, közülük kettő –	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
		<u>Javasolt szöveg:</u> A térséget érintő vasútfejlesztés terén a Bicske – Tata - Baj pályaszakasz emelt sebességű átépítése bizonytalan, miközben a "V0" Budapestet délről elkerülő teherforgalmi vasútvonal tervezése újra előtérbe került. Ugyanakkor megkezdődött az Almásfüzitő - Komárom közötti vonalszakasz emelt sebességű korszerűsítésének tervezése.	
	11.	13. oldal 3. bekezdés A megépült komáromi híd és a jelenleg 110 km/h tervezési sebességgel előkészítés alatt lévő Komárom - M1 autópálya - Kisbér rövidesen épülő 13. sz., valamint Kisbértől Székesfehérvár irányában a 81. sz. útfejlesztés, amely utak a későbbiekben M81 gyorsforgalmi útként kerülhet kialakításra. Ezen útfejlesztés ami a kereszttengety fontos eleme, igen jelentős előrelépés e tengely dinamizálásában és az erre csatlakozó zsugorodó térségek konszolidációjában, a kedvezőtlen folyamatok fékezésében. Ezek szükséges és lényeges elemek ahhoz, hogy a Duna két oldalán fekvő komáromi hídfővárosok sikeresen pozícionálják magukat.	A szöveget pontosítottuk.
	12.	34. oldal, 6. oldal A város-hálózati csomópont határát érinti a Neszmély – Radvaň nad Dunajom (Dunaradvány) közötti, 2022. évre kiépülő határmenti kompkapcsolat fejlesztése, ami jobb feltárást, elérhetőséget biztosíthat a kétoldali településeknek.	A szöveget kiegészítettük.
	13.	NIF Zrt. 35. oldal, 4. BEHÁLÓZÁS - ELÉRHETŐSÉG "a. 1-es új nyomvonalra helyezése – az új szárligeti csomóponttól Tatabánya Környe – Vértesszőlős, Tata – helyett: a. 1. sz. főút új nyomvonalra helyezése, az M1 autópálya új szárligeti csomópontjától, Tatabánya, Környe, Tata elkerülésével – új M1 autópálya tatai csomóponttal	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
	20.	39. oldal, 2. bekezdés valamint az észak-déli regionális léptékű közlekedési folyosó (M100 2x2 sávós autót, Esztergom-M1 autópálya közúti kapcsolat) megépítése	A szöveget kiegészítettük.
	21.	általánosságban Az M100 2x2 sávós autót, Esztergom-M1 autópálya közúti kapcsolat fejlesztése, amely távlatban várhatóan továbbvezetésre kerül az M5 autópályáig (405. sz. főút csomópont) - csak "M100"-ként van említve, ami laikusoknak, nem mond semmit (pl. hogy ez egy autót, vagy hogy egy 2x2 sávós autót), vagy M100 útként szerepel, ami szintén nem utal autótí, illetve 2x2 sávós mivoltára. Ez az M1 autópálya esetén is igaz, bár azt azért jobban ismerik az emberek.	Köszönjük a tájékoztatást.
	22.	általánosságban Környe elkerülő utat nem láttuk az anyagban megemlítve, annak szerepét sem. A Környe elkerülő út tanulmánytervének és környezetvédelmi engedélyének elkészítése jelenleg kerül közbeszerzésre, így jelenleg az elkerülő út előkészítése folyamatban van. Környe elkerülő egyrészt a Tatabánya Oroszlány hivatásforgalmát fogja lebonyolítani Környe dél-keleti elkerülésével, illetve a Környe észak-keleti elkerülő, a Környe északi elkerülővel Környe északi, észak-keleti elkerekülését biztosítja, egyben az Oroszlány ipari park megközelítését is biztosítja a nehéz tehergépjárműforgalom számára is. Környe dél-keleti elkerülő egy része és a Környe észak-keleti elkerülő a tervezett Tatabánya-Tata elkerülő (új 1. sz. főút nyomvonalának) is része, illetve a Környe északi elkerülő út a tervezett Mór-Oroszlány-Tatabánya másodrendű főút része is egyben.	Köszönjük, a felsorolás c) pontját zárójelesen kiegészítettük, Oroszlány főúti elérhetőségének javításával egyetemben
	23.	általánosságban (vasúti projekt tákékoztatás) <u>Almásfüzítő –</u>	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	a turisztika, vendéglátás és a kiskereskedelemi szektorra jelentős hatással van az e-mobilitási szolgáltatások kiépítése, 3. a dokumentum nem terjed ki a térség, illetve a nagyvárosi távhő kérdéskörére. A távhő szolgáltatás a környezetkímélő energetikai megoldások egyik alapvető eleme. A távhő fejlesztés, a távhő bekötések számának növelés, mind Tatabányán, mind Tatán, vagy Komáromban és Esztergomban is létfontosságú, 4. a dokumentum nem terjed ki a villamos energia és a földgáz szolgáltatásra, a megnövekedett igények kiszolgálására, amely részben az ipari parkok ellátását teszik szükségessé, 5. a dokumentum nem terjed ki a megyei önkormányzati és szociális intézmények energetikai korszerűsítésének kérdésére, 6. a dokumentum nem terjed ki a napenergia hasznosításával kapcsolatos lehetőségekre (PV telepítés a lakótelepi lapos tetőkön, közösségi napelem park), 7. a dokumentum nem terjed ki a hulladékgazdálkodás teljes körére, így az RDF hasznosításra, amely energetikai és környezetvédelmi szempontból egyaránt vizsgálendő, 8. a dokumentum nem terjed ki az épített környezetben a fizikai, digitális és humán rendszerek hatékony integrációjára (Smart City). A Smart megoldások (pl.: Smart Mobility - intelligens lámpa(oszlop), intelligens zebra és forgalomirányítás) alkalmazása az érintett település(ek) érdeke gazdasági- és társadalmi szempontból is, fokozva a település/régió versenyképességét, valamint a betelepülési és beruházási tendenciákat, 9. a dokumentum nem terjed ki a biogáz, mint alternatív energiaforrás előállításának lehetőségeire. A mezőgazdasági környezet-, valamint a helyi szelektív hulladék hasznosítása elengedhetetlen a XXI. század energetikai viszonyai tükrében, 10. a dokumentum nem terjed ki az energhatékony és megtakarítás összefüggésének vizsgálatára. A COVID okozta gazdasági-pénzügyi környezet negatív irányú változása kiemelten fontossá teszi a megtakarítás kérdését. Fontos megvizsgálni a helyi és/vagy regionális hatékonyság lehetőségeit (pl.: közvilágítás fejlesztés, ESCO beruházási lehetőségek), 11	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	ezekhez kapcsolódó új növekedési, munkahelyteremtési lehetőségek erősítésére, kapcsolódó logisztikai-energetikai fejlesztési lehetőségekre. Megvizsgálandó: a. Esztergom-Suzuki autógyártás, b. Komárom-akkumulátorgyártás, c. Tata/Tatabánya-Doosan Energy Solution Kft. (elektromos autók akkumulátoraihoz szükséges vörösréz fólia gyártás), d. Komárom kínai BYD buszgyártó kapacitása és az e-buszgyártás lehetősége, e. Nyergesújfalú-Zoltek Zrt (szeparátorfólia előállítás), f. Tatai medence-autóipari fejlesztések, g. Vértesi erőmű dekarbonizálása kérdésköröket. 12. a dokumentumban nem szerepel a 4. sz. vasútvonal fejlesztésének lehetősége. A vasútvonal ipari szállításokra alkalmassá tétele fontos, összekapcsolhatná a megye két névadó városát. Ezen felül a 10. sz. főút fejlesztésének a hangsúlyozása is fontos, 13. a dokumentumban Kisbér és térségének vonatkozásában további kapcsolódás lehetne találni, akár a szomszédos megyékkel is (pl.: Kisbér-Mór-Pannonhalma társulás), 14. a dokumentum kevés hangsúlyt fektet az energetika kérdéskörére. Megfontolandó a Nemzeti Energia Stratégia 2030 dokumentumban megfogalmazott hazai célok eléréséhez kapcsolódó projektötletek, fejlesztési irányok rögzítése, továbbá az energetikai célú fejlesztési elképzelések rögzítése, 15. a dokumentum nem tartalmazza a barnamezős területek energetikai beruházások céljára történő felülvizsgálatát, nem tesz említést ezen területek megújuló energiát hasznosító létesítmények céljára történő felhasználására, illetve az ilyen irányú beruházások kiemelt támogatásáról, a szabályozási környezet támogató irányba történő megváltoztatásáról. Tapasztalatunk szerint egy rekultivált, más egyéb beruházásra nem alkalmas területen a jogszabályi értelmezésekből adódóan a projektek engedélyeztetése rendkívül nehézkes. Hasznosnak tartanánk, ha a megyei területfejlesztési koncepcióban nagyobb	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
		bemutató központok létesítésével, új technológiákat kutató-fejlesztő-innovációs intézmény kialakítására. A fentiek alapján javasoljuk a „Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Konceptiója és Programja, a Konceptió Felülvizsgálat Tervezői Egyeztetési Változat” című dokumentumot kiegészíteni.	
	25.	Magyar Közút Nonprofit Zrt. 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJAI A M1 autópálya (IV. TEN-t folyosó) megyét átszelő szakaszáról az elmúlt ciklus változásai bebizonyították, hogy kapacitásai végletesen kimerültek, miközben az út minősége teljesen leromlott. Az M1 autópálya M0 és Tatabánya Újváros között ideiglenesen felújításra került, minősége jónak mondható. Ideiglenes felújítás megemlítése javasolt. A M1 autópálya (IV. TEN-t folyosó) megyét átszelő szakaszáról az elmúlt ciklus változásai bebizonyították, hogy kapacitásai végletesen kimerültek, miközben az út minősége teljesen leromlott. A ciklus végére az M0 - Tatabánya újváros csomópont közötti szakasz ideiglenes felújításra került, minősége jó.	A szöveget kiegészítettük a javaslat figyelembe vételével.
	26.	Magyar Közút Nonprofit Zrt. 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJAI 4. BEHÁLÓZÁS - ELÉRHETŐSÉG a. 1-es új nyomvonalra helyezése – az új szárligeti csomóponttól Tatabánya Környe Vértesszőlős, Tata – szakasz b. Tatabánya, Tata IMCS; közös közösségi közlekedés c. Tata – Oroszlány – Mór közút d. M1 új Mocsai csomópont e. Komárom – M1 - M13-as A c. pont helytelen megfogalmazású, a d. pontbeli csomópont létjogosultsága úthálózati, gazdasági, társadalmi szempontból pontosítandó, Az e. pontban Komárom – M1 - M13-as megfogalmazás szerepel. Ez pontosításra szorul. Pontosítások beillesztése a megfelelő helyekre. 4. BEHÁLÓZÁS - ELÉRHETŐSÉG a. 1-es új nyomvonalra helyezése – az új szárligeti csomóp	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	Kisbér- (Székesfehérvár) Lényegesnek ítélt tétel hiányzik. Lényegesnek ítélt tétel beszúrása. TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK: 1. KAPCSOLÓDÁSOK MEGERŐSÍTÉSE a.) észak-déli gazdasági-közlekedési tengelyek, közúti kereszttengelyek továbbfejlesztése kapcsolódás a tervezett mocsai csomópontra b.) vasúti szolgáltatások fejlesztése, Komárom – Esztergom (Duna-mente), Komárom-Kisbér-(Székesfehérvár) c.) Almásfüzitő-Komárom déli elkerülő út, mely tehermentesítené a jelenlegi 1. sz. főút átkelési szakaszait és Komárom és Tata elkerülésével biztosít M1 elérhetőséget az észak-dél irányú új utakkal	
	28. Magyar Közút Nonprofit Zrt. 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJAI TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK: 1. <i>(idézett szöveg)</i> Észak-déli gazdasági-közlekedési tengely és logisztikai rendszerek továbbfejlesztése, erőteljes rákapcsolódás az európai folyosókra Lényegesnek ítélt tétel hiányzik. Lényegesnek ítélt tétel beszúrása. TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK: 1. (javaslat) Észak-déli gazdasági-közlekedési tengely és logisztikai rendszerek továbbfejlesztése, erőteljes rákapcsolódás az európai folyosókra, kiemelendő az M100 Esztergom-M1 kapcsolat, mint lényeges elem a tervezett új esztergomi Duna híddal, mely É-D közötti nemzetközi kapcsolatot is biztosítana	A javaslatot az Esztergomi tengely (T3) területi cél tartalmazza
	29. Magyar Közút Nonprofit Zrt. 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJAI TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK: <i>(idézett szöveg)</i> 1. KAPCSOLÓDÁSOK MEGERŐSÍTÉSE a.) észak-déli gazdasági-közlekedési tengelyek, közúti kereszttengelyek továbbfejlesztése kapcsolódás a tervezett mocsai csomópontra Pontosításra szorul. Pontosítások beillesztése a megfelelő helyekre. TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK: <i>(javaslat)</i> 1. KAPCSOLÓDÁSOK MEGERŐSÍTÉSE a.) észak-déli gazdasági-közlekedési tengelyek, közúti kereszttengelyek továbbfejlesztése kapcsolódás a tervezett mocsai csomópontra, mely tengelyek pontosítandók	A koncepció szintjén a kapcsolat fejlesztése értelmezhető. A pontosítást a konkrét megvalósítás során szükséges elvégezni.

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	30. Magyar Közút Nonprofit Zrt. 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJAI A komáromi tengely gerincét alkotó 13-as és 81-es számú korszerű, nagy kapacitású főutak és az Oroszlány, Pápa irányába kereszt-kapcsolatokat biztosító főutak a jelenleg periférikus helyzetben lévő Kisbér város pozícióját megerősítik, Győr – Székesfehérvár és Komárom – Nyitra között kiemelik a gazdasági térben. Pontosításra szorul. Pontosítások beillesztése a megfelelő helyekre. A komáromi tengely gerincét alkotó 13-as és 81-es számú korszerű, nagy kapacitású főutak melyek állapotuk miatt sürgős beavatkozást igényelnek, hogy funkciójukat elláthassák és az Oroszlány, Pápa irányába kereszt-kapcsolatokat biztosító főutak, melyek mibenlétét pontosítani szükséges, a jelenleg periférikus helyzetben lévő Kisbér város pozícióját megerősítik, Győr – Székesfehérvár és Komárom – Nyitra között kiemelik a gazdasági térben.	A javaslat a jövőbeni állapotot jelzi, nem szükséges a szöveg módosítása. A koncepció időtávja 10 - 12 év.
	31. NFP Nkft. észrevételei, megjegyzései: I. Víziközmű szakterület: Komárom-Esztergom megye az ország jelentős nyersanyag kitermelőinek egyike, mind ásványi nyersanyagok (korábban energiaforrások, ma elsősorban építőipari nyersanyagok), mind mezőgazdasági termékek, illetve ivóvíz tekintetében is. A települési környezet tekintetében az egyik kiugró jellemző adat a megyére az, hogy itt a csatornával való ellátottság megyék közötti legmagasabb szintje (2018-ban a szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya 91,8%). A 4.3 A MEGYE TERÜLETI STRATÉGIAI CÉLJA között a T1 Városhálózati csomópont területfejlesztési fókuszokban szerepel a 2. Többcélú komplex tájfejlesztés (klímakompenzációs). Térségi együttműködésen alapuló struktúra terv kidolgozásával megalapozottan, ütemezett program szerinti integrált vízgazdálkodás, természet-, táj- és környezetfejlesztés. A mezőgazdaság hosszú távú fenntarthatósága érdekében szükségessé válik az ökológiai hálózati elemekhez kapcsolt <	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	szóló 1050/2020. (II. 18.) Korm. határozat módosításáról szóló 1356/2020. (VI. 30.) Korm. határozat alapján a Komárom Város Önkormányzata tulajdonában lévő ipari park megfelelő ivóvízellátásának fejlesztése hazai költségvetési támogatásból valósul meg. A „Komáromi Ipari Park víziközmű-hálózat fejlesztése érdekében szükséges intézkedésekről” elnevezésű projekt az NFP Nonprofit Kft.-vel, mint Kedvezményezett részvételével valósul meg. Az egyes víziközmű- beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló 323/2020. (VII. 1.) Korm. rendelet 3. § szerint az NFP Nonprofit Kft. a beruházás teljeskörű előkészítése keretében ellátja a tervezési mérnöki és műszaki ellenőri feladatokat, továbbá elfolytatja az ehhez kapcsolódó beszerzési eljárásokat, közbeszerzési eljárásokat, valamint a beruházások megvalósítása keretében a megrendelő nevében és javára a kivitelezési szerződéshez kapcsolódó beszerzési eljárásokat, közbeszerzési eljárásokat lefolytatja, és ellátja az ezekhez kapcsolódó projektmenedzsment feladatokat. A beruházás megvalósítása folyamatban van. Továbbá a KEHOP-2.2.2-15-2019-00145 azonosító számú „Komárom város szennyvízelvezetésének és –tisztításának fejlesztése” című, a komáromi szennyvíztisztító telep fejlesztésére irányuló projekt az NFP Nonprofit Kft. konzorciumvezetésével valósul meg. Jelenleg a megvalósult komáromi szennyvíztisztító telep próbaüzeme van folyamatban. II. Hulladékgazdálkodási szakterület: A 4.4 A MEGYE SPECIFIKUS STRATÉGIAI CÉLJAI között az S1 Gazdasági fókuszok, a gazdaság diverzifikációja szerepel. A munkaerő és anyagáramok egyre magasabb szintű tervezésével, szervezésével, innovatív kezelésével a körforgásos gazdaság húzóágazattá válik a megyében, mely által a gazdaság diverzifikációja és hálózatosodása is magasabb szintre emelkedik. A megyei eredményekre, hagyományokra ép	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	időjárás események nemcsak aszályt, árvízveszélyt jelentenek, de a jó minőségű ivóvíz biztosítása sem könnyű feladat. A ZIKOP a 2. prioritási tengelyén lehetőséget teremt a szennyvizek uniós jogszabályi megfelelést biztosító beruházások, egyedi megoldások, kistelepülések szennyvíz kérdéskörének megoldására, a befogadó víztestek jó állapotának elérését szolgáló beruházások megvalósítására, az új Ivóvíz Irányelvből adódó feladatok és beruházások megvalósítására, ellátási hiányok felszámolására, ivóvíz minőség javításra, az ivóvízellátás biztonságának fokozására. A ZIKOP program vázlatos tartalmának társadalmi véleményezése jelenleg folyamatban van, a ZIKOP elfogadása után javasolt lehet a tárgyi Stratégiai Program Operatív Programjának felülvizsgálata.	
	III. Távhőszolgáltatási szakterület: A Területfejlesztési Koncepció nem tartalmaz konkrét elképzelést az üvegházhatású gázok csökkentésére, az energiafogyasztás mérséklésére és a megújuló energiafelhasználás növelésére. Az anyag nem említi a meglévő távfűtő rendszerek korszerűsítését, sem a megújuló energiaforrások bevonását a távhőtermelésbe, pedig a megye több városában van működő távhőrendszer (Tatabánya, Oroszlány, Komárom, Dorog, Nyergesújfalu, Almásfüzitő). NFP Nonprofit Kft. javaslatai: - A koncepció lényeges eleme lehetne a fenntartható növekedés, amely három indikátoron keresztül mérhető: - Az energiafogyasztás csökkentése - Az energiafogyasztáson belül a megújuló energia részarányának növelése - Széndioxid kibocsátás csökkentése A koncepció nem nevesíti az anyagban a távhőszolgáltatást, de a lényeges elemnek tartott fenntartható növekedés szorgalmazásába beleérthető a létező távhőrendszerek energetikai korszerűsítése, amelyben nemcsak a hőforrás oldali fejlesztést kellene érteni (megújuló energiafelhasználás, geotermikus, biomassa), hanem a meglévő távhőrendszerek primer oldali korszerűsítését is (primer vezetékek hálózat, hőközpontok stb.). Ennek keretében elérhető a prioritások közül mindhárom ind	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	Ez utóbbi térségterületi és gazdasági hatásait csak a koncepciótervek ismeretében lehet kalkulálni. Mindenesetre ez a főhálózati alrendszer gyökeresen átalakíthatja majd hazai vasúthálózatot és annak működését, szolgáltatási szerkezetét. Várhatóan hosszabb távon fog eldőlni a Komárom – Székesfehérvár vasúti kapcsolat funkciója és jövője. Fontos magasabb szinten vizsgálándó kérdés, hogy egyeztetés alatt álló Nyitra megyei területrendezési terv távlatban vasúti hidat is jelez Esztergomnál." Ezeket az információk kissé pontatlanok és nagyon általánosak. Egyrészt az 1-es vonal felújításának sürgetése kapcsán mostanában több aktuálpolitikai megnyilvánulás is elhangzott. A V0 koncepció kapcsán érdemes lenne röviden ismertetni a főbb változatokat. Ez meghatározhatja a Komárom-Székesfehérvár vasútvonal sorsát is. Emellett a Budapest-Pozsony-Bécs nagysebességű vasútvonal kapcsán teljesen új nyomvonalterv is felmerült, akár Székesfehérvár felé kitérve. Az esztergomi vasúti híd (+tram-train) távlatos terveinél kézzelfoghatóbb a komáromi vasúti személyforgalmi kapcsolat elképzelése. Érdemes a bekezdést kiegészíteni, pontosítani a MÁV-START által ismert fejlesztési elképzelésekkel. javaslat: "A térséget érintő vasútfejlesztés terén a Bicske – Tata - Baj pályaszakasz emelt sebességű átépítése napirenden van és támogatandó." 4.3. "vasúti szolgáltatások fejlesztése, Komárom – Esztergom (Duna-mente), Komárom-Kisbér(Székesfehérvár)" Túl általános megfogalmazás egy koncepcióhoz is. Érdemes konkretizálni. javaslat: Komárom – Esztergom (Duna-mente) vasútvonal infrastrukturális felújítása és bevonása a budapesti / győri elővárosi személyforgalomba, Komárom-Kisbér(Székesfehérvár) vasútvonal bevonása a Székesfehérvár-Győr interregionális forgalomba és/vagy pályájának fejlesztése V0 vasútvonalhoz kapcsol	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	Esztergom Megye területén csak <u>világörökségi várományos helyszínek</u> találhatóak, világörökségi helyszínek nem. <u>Településfejlesztési szempontból tett észrevételek:</u> (3)oldal: <i>A megyei területrendezési tervben szereplő térszervező települések övezete lehatárolja és differenciálja a térségi szereppel rendelkező településeket. Az előírások a településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök készítésére vonatkoznak, elősegítve az adott város, mikrotérségi központ szerepének megfelelő erősítését, a területfejlesztési koncepció ban szereplő területi elvek érvényesítését. Erre épül a térségi együttműködések övezete, melynek erősítése segíti a közös célok, érdekek felismerését, az eredő közös fejlesztési célok együttes megvalósítását, a szinergiák érvényesülését, így a térszervező települések csoportjainak erősödését."</i> A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés Komárom-Esztergom Megyei Területrendezési Tervéről szóló 6/2020. (VI. 25.) önkormányzati rendelet 7. §-a vonatkozik a térszervező települések övezetére, mely nem nevesíti a településfejlesztési koncepciót. Javasoljuk a szövegrész pontosítását. A vonatkozó dokumentumtípusok: „7. § (2) A regionális és térségi szerepű térszervező városok, valamint mikrotérségi központok települési területét a <u>településrendezési eszközökben</u> olyan területfelhasználási egységekbe kell besorolni, mely erősíti az adott város településhálózatban betöltött szerepét, növeli a területfelhasználás hatékonyságát és elősegíti a minőségi városiasodást Ezt a településrendezési eszközök alátámasztó javaslatában be kell mutatni. a. Regionális és térségi szerepű térszervező városok területén új gazdasági terület kijelölése esetén a <u>megalapozó vizsgálat gazdasági fejezetében</u> a település gazdaságát bemutató fejezetben kiemelten kell vizsgálni és bemutatni a humán tőke és a megfelelő települési szolgáltatások rendelkezésre állását. (4) Regionális és térségi szerepű térszervező városok <u>helyi építési szabályzata</u> a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területre az országos településrendezési követelményektől eltérően az építési telek megengedett legnagyobb beépítettségét 70%-ban, legkisebb zöld.felületét15%-ban is megállapíthatja, amennyiben (	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	térségi TDM szervezetet, valamint a dorogi TDM szervezetet is. Megfontolandó az is, hogy a natúrparkok elemzéséhez a Bakonyalja Naturpark mellett a Pannontáj - Sokoró Natúrpark, Gerecse Natúrpark, Pilisi Sziklák Natúrpark is bekerüljön (lásd. Konceptió 38. o. 3/a). A Konceptió 38. oldal 3/b pontban kifejtett aktív turizmus szakaszt javasolom kiegészíteni a kerékpáros- és víziturizmussal. Véleményem szerint az aktív turizmus kevéssé az örökségturizmussal kapcsolható össze. Hasonlóképp kérem kiegészíteni az aktív turizmusra vonatkozó részt a 40. oldal 4. pontjánál az aktív turisztikai elemek és attrakciók integrált fejlesztésével. A Konceptió 41. oldalán található UNESCO Világörökség-várományos részből a limes-t törölni szíveskedjen, mert az UNESCO Világörökségi Központja 2019. júniusában megtagadta az Ausztriával, Szlovákiával és Németországgal közösen beadott pályázatot a Dunai limes világörökségi listára való felvételét. A Konceptió 42. oldalán, a komplex turizmusfejlesztési központok listáját javasolt kiegészíteni a Pilis Dél-nyugati lábánál található turisztikai központtal. A Konceptióban javasolom szerepeltetni a Tata-Szomód-Dunaszentmiklós-Neszmély kerékpáros tengely kialakítását, hiszen ez az alacsony gépjárműforgalommal bíró, ám látványos útvonal ideális kapcsolatot létesíthet a Dunával párhuzamosan haladó Eurovelo 6 nyomvonal és a 2020-ban az Év kerékpárútvójává választott Által-ér völgyi kerékpáros útvonal között. A Konceptióban súlyozottan javasolom szerepeltetni az Esztergom városának a Visegrádi-hegység a Pilis kapujaként betöltött szerepét, hiszen e településen találkoznak Magyarország legfontosabb vízitúra, kerékpártúra és gyalogtúra útvonalai, a város kulturális öröksége pedig európai szinten jegyzett központtá teszi. A hagyományos turizmus kedvelői itt megismerkedhetnek az aktív turizmussal, így ideális helyszínt jelenthet az szemléletfok	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY		VÁLASZ
	3.	3. JÖVŐKÉP 2030 komplex tájgazdálkodás a modern KKV-k és családi – farm gazdaságok - a vártnál kevesebb szereplőjével ugyan, de - magas minőségű, termékekkel, gazdasági sikerekkel erősítik a vidéki létfeltételek vonzó mintáit. kiegészítés komplex tájgazdálkodás a modern KKV-k és családi – farm gazdaságok - a vártnál kevesebb szereplőjével ugyan, de - magas minőségű, saját előállítású termékekkel , gazdasági sikerekkel erősítik a vidéki létfeltételek vonzó mintáit.	A mondatot kiegészítettük.
	4.	4.2 S1 42 oldal Az élelmiszeripar kettőssége együttesen teremt kiemelkedően magas értéket, a 21. századi intenzív technológiák és a kézműves, hagyományos feldolgozás menti munkamegosztás keretében. kiegészítés Az élelmiszeripar kettőssége együttesen teremt kiemelkedően magas értéket, a 21. századi intenzív technológiák és a kézműves, hagyományos feldolgozás menti munkamegosztás keretében. Ugyanakkor, a minőségi, hazai termékekkel való önellátás megteremtése érdekében szükségesnek látjuk a hazai tulajdonban lévő élelmiszer-feldolgozóipari vállalatokat támogatását, erősítését.	A fejezetet az észrevételek nyomán kiegészítettük.
	5.	4.2 S1 42. oldal TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK kiegészítése 5. ponttal. 5. hazai feldolgozóipar erősítése	Kiegészítettük a diverzifikált ipar és gazdaságfejlesztés témakörét.
	6.	VÁLASZOK AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS KIHÍVÁSAIRA - INTEGRÁLT Tájgazdálkodás S2 44. oldal TERÜLETFEJLESZTÉSI FÓKUSZOK kiegészítése 6. ponttal. Zöld ipari parkok létrehozása, magas értékű gyepsávok létrehozásával a biodiverzitás megőrzése végett. Ipari parkok térségében magas értékű, a biodiverzitás megőrzését szolgáló gyepsávok/méhlegelő szegélyek telepítése	Köszönjük a javaslatot, melyet a stratégiai programban veszünk figyelembe.
	7.	VÁLASZOK AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS KIHÍVÁ	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
19.	Országos Atomenergia Hivatal	1. 2021. január 26-án küldött levelével eljuttatta részünkre "Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Konceptiója és Programja" című dokumentum tervezői egyeztetési változatát, és kérte a tervezettel kapcsolatban véleményünk jogszabály szerinti megadását. Tájékoztatom, hogy a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 18. § (1) és (5) bekezdései, és a 10. melléklete alapján a megyei területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére az OAH nem rendelkezik hatáskörrel. Tájékoztatom továbbá, hogy a megye területén nincs az OAH hatáskörébe tartozó létesítmény. Hatályos ágazati elhatározás ilyen létesítmény létrehozásával vagy helykijelölésével Komárom-Esztergom Megyét érintően nem számol. Fentiekre tekintettel az OAH a tárgyi vonatkozásban véleményezéssel nem érintett államigazgatási szerv, a területfejlesztési kérdéseiben nem rendelkezik semmilyen kapcsolódó feladat- és hatáskörrel, ezért az eljárás következő szakaszaiban nem kívánunk részt venni.	Választ nem igényel.
20.	Pénzügyminisztérium	1. Általános észrevételek • A koncepció tervezete a jogszabályi előírásoknak és a Pénzügyminisztérium által kiadott tervezési útmutatónak megfelel. • A koncepció tervezete illeszkedik az OFTK-hoz. • Kérjük a területfejlesztési dokumentumokban a 2021-2027 programozási időszakban megjelenő programok neveit módosítani. • A véglegesítést kérjük annak figyelembevételével elvégezni, hogy a területfejlesztési koncepció és program megfelelően megalapozza a Terület-, és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (TOP Plusz) kapcsolódóan készülő megyei integrált területi programot, minden olyan fontos szempont és cél legyen benne, beleértve a területi beavatkozásokat, amelyekkel a tervdokumentumok illeszkedése, kapcsolódása, egymásra épülése biztosítható. • A tervezés megalapozását segíti a részletes városi térségek és a határmenti fejlesztési lehetőségek	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Állami/minisztérium)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	Részletes észrevételek: Észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez Javasoljuk, hogy a helyzetértékelésnél részletesebben kerüljön bemutatásra a megye kevésbé fejlett térségeinek és településeinek helyzete, így a kedvezményezett járás fejlődési trendjei, azzal is összefüggésben a társadalmi felzárkózási szempontok és tényezők. Fontos, hogy a hátrányos helyzetű térségek fejlesztésének szempontjai megjelennek, azonban kérjük, hogy nevesítse a koncepció, hogy mely térségek minősülnek a 290/2014. Kormányrendelet szerint kedvezményezett járásnak az ITP megalapozása érdekében. A kedvezményezett járások közé tartozó járások esetében a külön fejezet kialakítása nem elvárás, de ajánlott a területfejlesztési tervekben. • A területi koncepciók felülvizsgálatához készített útmutatóban javasoljuk a lehetőségek elemzésénél, hogy „C) Fentiek során domborodjon ki a megye fejlesztési karaktere, országon belüli, más megyékhez viszonyított specifikumai, specifikus adottságai, potenciálja, fejlesztési szükségletei és lehetőségei, amelyekre a fejlesztési célok és beavatkozások irányulnak.” • Javasoljuk, hogy a célfa kerüljön a célok részletes magyarázata elé a jobb átláthatóság kedvéért. • A tervezés megalapozását segíti, hogy minden Stratégiai cél megfogalmaz területi fókuszokat is, erősítve ezzel a területiséget a koncepcióban. • A térségi felzárkóztatás szempontjának erősítése érdekében az útmutató azt az elvárást fogalmazta meg, hogy a kedvezményezett járások közé tartozó járások esetében a külön fejezet kialakítása nem elvárás, de ajánlott a területfejlesztési tervekben. Javasoljuk a kistérségi járás hangsúlyosabb megjelenítését. • Kiemelt figyelmet javasolunk fordítani a városfejlesztésre, összhangban a 2021-2027-es programozási időszak fenntartható városfejlesztési céljával. Megfontolásra javasoljuk a város-vidék együttműködés, kapcsolatrendszer összefüggéseinek hangsúlyosabb megjelenítését is illeszkedve az OFTK szempontjaihoz, segítve az ITP megalapozását. A városfejlesztés esetében különösen fontos az I	

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA – JAVASLATTEVŐ FÁZIS (2021. február-március)
VÉLEMÉNYEK - VÁLASZOK

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
1.	Borsó Tibor alelnök, KEM Közgyűlés	1. Javaslat: A megyében kiemelkedő szerepet játszó civil szervezetek országos jelentőségű programjainak fejlesztése (pl. vízi turizmus ferén a Duna legnagyobb megyei mellékfolyója az Által-ér "hajózhatóvá" tétele, a megyei lovasturizmus nemzetközi szintű attrakciójának fejlesztése). Idézett szöveg: "ÁLTALÁNOSAN ÉRVÉNYESÍTENDŐ ELVEK, SZEMPONTOK: A civil szervezeteken keresztül a felelősökhöz közvetlen és releváns információk juthatnak el, így társadalmilag is fenntartható, hosszú távon értékes fejlesztések valósíthatók meg. A CIVIL ENERGIÁK ÖSZTÖNZÉSÉT MINDEN SZINTEN POTENCIÁLKÉNT kell kezelni. Az együttműködések egyik fő fókuszterülete a partnerségi részvételi tervezés a fejlesztési projektek megvalósításában és fenntartásában."	Konkrét programok és projektek az operatív program részét képezik.
		2. Javaslat: Komárom -Esztergom megye kiemelkedően gazdag természeti és épített öröksége mellett a turisztikai térségek fejlesztése, a márka építés nem valósulhat meg a megyében régóta működő turisztikai desztinációk, szakemberek, meghatározó véleményének ismerete nélkül! Idézett szöveg: "...A kitűzött célrendszer eléréséhez meghatározott területfejlesztési fókuszok, hangsúlyok elsődlegesen területi, másodlagosan ágazati szemléletű, szinergiákat feltáró csoportosításával a stratégiai program felépítéséhez 5 prioritás került meghatározásra..." "3. Dinamikus, hálózatos megyei turisztika" "Integrált örökséggazdálkodás az épített, táji, természeti, kulturális értékekre építve. Komplex és szelíd turizmusfejlesztés, hálózatosodás - kerékpárút, lovas, gyalogos és vízi túraútvonal	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
		Javaslat: Az Edutus Egyetem Tatabányai Campusának ilyen irányú fejlesztését elő kell segíteni. Szövegszerű módosítási javaslat: A megyén belüli felsőfokú oktatás műszaki irányait erősíteni kell a műszaki-gépipari, autóipari, informatikai irányultságok figyelembe vételével. A megvalósítás helyszíne a tatabányai Edutus Egyetem és a Tatabányai Szakképzési Centrum.	
	2	4.3 A megye területi stratégiai céljai, területfejlesztési fókuszok. Városhálózati csomópont 35. oldal/4 alpont Probléma: Az alpont megemlíthetné az új 81-es főút Székesfehérvár-Sárbogárdig történő fejlesztését, mivel a Kisbér-Mór közötti szakasz érinti a megyét. Javaslat: f pontban : 81-es út Kisbér-Mór közötti dupla sávós út fejlesztése	A T2 területi cél (Komáromi tengely és hídfőváros térsége) területfejlesztési fókuszok felsorolásába a kapcsolatot felsoroltuk.
	3	4.3 A megye területi stratégiai céljai, területfejlesztési fókuszok. Városhálózati csomópont 35. oldal 4/c Tata-Oroszlány-Mór közút Probléma: Tata-Oroszlány-Mór közút jelen állapotában a (8143-as közúttal az Oroszlány ipari parki bekötéssel) a "Környe északi" elkerülő utat érti. Javaslat: Tata-Oroszlány-Mór (Környe északi) elkerülő csak az Oroszlányi ipari park nehézgépjármű és kamion forgalmát kezeli le. Azonban a napi több mint 20.000 Környe központján áthaladó személygépjármű forgalmát nem. A Környe déli elkerülő út megépítése, hozzá kapcsolódóan a 8119-es számú út fejlesztése(Szélesítése). Az Oroszlányi ipari park a déli úttal történő kikötése a 8119-re. Szövegszerű módosítási javaslat: 4/c: Tata-Oroszlány(Bokod)-Mór közút és Tata-Oroszlány(Környe dél) közút	Koncepcionális szinten csak a közlekedési kapcsolatok kerültek felsorolásra. Környe elkerülő egyrészt a Tatabánya Oroszlány hivatásforgalmát

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
12.	Fejér Megyei Önkormányzat, dr. Molnár Krisztián elnök	2. Helyzetértékelés összefoglalása (8. oldal) "A komplex turizmus fejlesztésre kiemelt térségek területei ... " 1 Szövegszerű módosítási javaslat: A 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet a turisztikai térségek meghatározását is rögzíti. A Budapest környéke turisztikai térség Komárom-Esztergom, Pest és Fejér megyei településeket jelölt ki. Ez nagy lehetőséget biztosít a több megyét érintő, főváros közeli turisztikai szolgáltatások számára.	A koncepcióban nevesítésre került a Budapest környéke turisztikai térség.
		2.2. Nagy térségi összefüggések (10. oldal) "Felfűzve Magyarországot, a Bécs-Pozsony-Győr-Tatabánya-Budapest-Kecskemét-Szeged ..." 2 Javasolt beilleszteni, hogy A Komárom-M1 (Győr, Tatabánya)-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Kecskemét tengellyel, amely összeköti a Komárom-Esztergom és Fejér megyei térségeket....	A bekezdést kiegészítettük a javaslattal.
		2.2.2 Transzeurópai városhálózatok és a megye településrendszere (12. oldal) "... a 13.-81. sz. főút kapacitásbővítésének késlekedése..." 3 Tervezése megindult, kivitelezése 2030-ig várható. Szövegszerű módosítási javaslat: ...a 13. - 81. sz. főút kapacitásbővítésének késlekedése (2030-ig várhatóan megvalósul)	A szövegrészt a javaslatnak megfelelően kiegészítettük.
		2.2.2 Transzeurópai városhálózatok és a megye településrendszere (13. oldal) "... és a Komárom-Székesfehérvár vonalak személyforgalmi használata Kiegészítés azzal, hogy villamosításának tervezése megindult. 4 Szövegszerű módosítási javaslat: ...és a Komárom-Székesfehérvár vonalak személyforgalmi használata nagyon alacsony (bár utóbbi villamosításának tervezése megindult). Ugyanezt a kiegészítést javasoljuk a 34. oldalon is.	A szövegrészt

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)	VÉLEMÉNY	VÁLASZ
	7 Jövőkép 2030 (20. oldal) "A megújult M1-el felfűzött BPB nagyvárosi tengellyel és kapcsolódó európai folyosókkal" mondathoz Szövegszerű módosítási javaslat: Új gyorsforgalmi út elemmel bővül a magyar autópálya hálózat a komáromi Duna híd - M1 - 81 - Szfvár elkerülő - M7 csp. - 63. út kétsávosítása, amely beleköt az M8 Fejér és Bács-Kiskun megyei új autópálya nyomvonalába, majd az M5-M4-M3-M25 kapcsolatával egy, a fővárost és nagyvárosokat tehermentesítő belső gyorsforgalmi körgyűrű alakul ki. Ennek az úthálózat bővítésén túlmenően több megyét érintő foglalkoztatási, logisztikai, terület- és településfejlesztési jelentősége, a közszolgáltatások 30 percen belüli elérhetőségének biztosítása, a Balkán és Nyugat-Európa közötti személyi és áruforgalom elosztó szerepe kiemelkedő.	A javaslatot beépítettük a 2.2.2 pontba.
	8 Jövőkép 2030 (20-21. oldal) Szövegszerű módosítási javaslat: A szomszédos megyékkel való együttműködésnek kiemelt jelentőséget tulajdonítunk mind a VVVTFT-ben, mind a Budapest környéke turisztikai térségben.	A szomszédos megyékkel történő együttműködés jelentőségét a 2.2.2 TRANSZEURÓPAI VÁROSHÁLÓZATOK ÉS A MEGYE TELEPÜLÉSRENDSZERE fejezetben kiemeltük.
	9 A3 A vidéki tájak új egyensúlyának elérése c. fejezethez (31. oldal) "A megye eltérő adottságú tájainak alakítása..." A "Dunántúli-középhegység karsztvízkészleteinek felhasználása", és a "körforgásos gazdaság megteremtése" fogalmak beillesztése.	A jelzett témákat a szövegbe integráltuk.
	10 4.3. A megye területi stratégiai céljai (34. oldal) "A 13-as és 81-es utak ... amely Szövegszerű módosítási javaslat: A 13-as és 81-es utak, amely a 2x2 sávós főúttal összeköti az M1-M87-M8-M6-Pentele Duna-hidat, majd az M	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)		VÉLEMÉNY	VÁLASZ
		14 T3 Esztergomi tengely és hídfőváros térsége (40. oldal) "Ehhez szükséges a meglévő országos és térségi kerékpárút-hálózat bővítése..." bekezdéshez Szövegszerű módosítási javaslat: 1.E. Tata-Etyek-(a 10. sz. Európa vizei kerékpárútvonal Tordas-Etyek közötti szakasza) - Ercsi, továbbá a 71. A: Székesfehérvár-Gánt-Várgesztes-Oroszlány (Majkpuszta) - Kecskéd-Környe-Tatabánya-Vértesszőlős-Tata-Dunaalmás (Komárom) és a 71. B: Oroszlány (Majkpuszta) - Csákvár-Nadap - (amely beköt Velence-Gárdony-Pákozdnál a Közép-Európa vizei kerékpárútvonal 14-es jelű Eurovelo hálózatba, mint a két megyét összekötő, kiemelkedő jelentőségű országos kerékpárút törzshálózat elemeit kiemelni javasoljuk.	Komárom-Esztergom megyének is kiemelt jelentőségű a felsorolt országos jelentőségű kerékpárúthálózatok, melyek meghatározásra kerültek a 2020-ban jóváhagyott területrendezési terv térségi szerkezeti tervlapján. A koncepció keretén belül nincs mód a konkrét hálózati elemek újbóli felsorolására, de a stratégiai programban a vonatkozó tervlap tartalmazni fogja az összes tervezett kerékpárút-hálózati elemet.
		15 S2 Válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira - integrált tájgazdálkodás c. fejezet (43-44. oldal) Területfejlesztési fókuszokhoz Szövegszerű módosítási javaslat: Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértés Térség beillesztését javasoljuk a "mint a kék és zöld infrastruktúrájának fő tengelyét" részhez.	A helyi és szomszédos tájegységekkel a szakaszt kiegészítettük.
		16 S2 Válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira - integrált tájgazdálkodás c. fejezet (43-44. oldal) Szövegszerű módosítási javaslat: A természeti tőkével való gazdálkodás fogalmát beilleszteni javasoljuk.	A fogalmat beillesztettük.
	</		

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)		VÉLEMÉNY		VÁLASZ
			- Euro Velo keretében történő együttműködés 3. határon átnyúló témakörök - SK-HU Interreg VIA keretében a SacraVelo pályázat befejezése fenntartási időszak feladatainak ellátása - Az RDV EGTC keretében közös projektek generálása, projektötletek kidolgozása 4. Környezeti fenntarthatóság - Duna vízminőségének megőrzése, árvízvédelmi témakörök.	
14.	Veszprém Megyei Önkormányzat Polgárdy Imre elnök	1	Komárom-Esztergom és Veszprém megye határos területe viszonylag rövid és jelentős közlekedési folyosó nem halad át rajta, valamint a térszervező városi települések, mikrotérségi központok sem érintkeznek közvetlenül a megyehatárral. A korábban kezdeményezett közös gondolkodás a tervezési együttműködés tématerületeiről előzetesen az alábbiakban határoztuk meg: - a gazdasági, turisztikai együttműködés a szomszédos desztinációk közötti kapcsolattal, pl. a különböző adottságú, több látogatót vonzó turisztikai célpontok összekapcsolásával. - a marginális helyzetben lévő települések térségi kapcsolatait pl. közlekedési hálózatok, közszolgáltatások, valamint esetlegesen a duális képzés összehangolásával. - a kerékpáros útvonalak fejlesztésének tervszerű összehangolása a megyék között, ezzel elősegítve a desztinációk közötti egyszerűbb és hatékonyabb térbeli-fizikai kapcsolatokat. A térbeli kapcsolat fejlesztésére ma valós lehetőséget a meglévő kerékpárutak továbbfejlesztése adhat, a turisztikai-gazdasági vonzatával.	Köszönjük, a tervezés jelen és további szakaszaiban során is figyelembe vesszük az együttműködési lehetőségeket.
		2	A Komárom-Esztergom Megyei Területfejlesztési Konceptió felülvizsgálatának tervezete szakmailag megalapozott és sokszínűen vizsgálja a fejlesztési, fenntartási lehetőségeket, innovatív elképzeléseket. A koncepcióban megfogalmazott célokkal és prioritásokkal egyetértünk, azok megvalósításához sok sikert kívánunk!	

VÉLEMÉNYEZŐ SZERV (Önkorm.)		VÉLEMÉNY		VÁLASZ
		3	tojáscsomagoló nincs tojás csomagoló Szövegszerű módosítási javaslat: tojástálca gyártó üzem	Az észrevétel alapján a város bemutatását pontosítottuk.
		4	Transzeurópai Városhálózat Szövegszerű módosítási javaslat: jelentős szállítmányozási vállalkozások	Nem tartjuk indokoltnak a változtatást.
16.	Ácsteszer Önkormányzata		A megküldött anyag véleményem szerint jól átgondolt, részletesen kidolgozott, kitűnő munka. Az észrevételem a következő lenne: A városok tekintetében minden megállapítás, törekvés és fejlesztés helytálló és igen fontos, de mivel jómagam kis falvat is képviselek és a Kisbéri Járásban is több kisebb település van, ezért kistelepülések beillesztését is szívesen látnám, amennyiben erre lehetőség van, vagy egy külön koncepcióban egy adott város környezetében lévő kistelepülések közös projektek kapcsolatfelvételével, mivel a kistelepülések tekintetében is kiaknázatlan lehetőségeket látok, mind turisztikai, mind mezőgazdasági és élelmiszeripari tekintetben.	Egyetértünk, azonban a koncepcióval szembeni elvárás (útmutató) a lényegre, a távlatos és fő fejlesztési irányokra koncentráló folyamatok felépítése. A koncepció fő üzenete, hogy a térszervező városok és a velük szoros, oda-vissza kapcsolatban működő (kis)települések együttműködésének szorosabbra fűzése halaszthatatlan, folyamatos közös gondolkodásban, együtt-tervezésben, együtt-fejlesztésben kell a jövőt építeni. A kis települések is természetesen önálló entitást alkotnak, mint a városok, és fejlesztésük legalább annyira fontos, azonban még szervesen együtt léteznek a körülöttük élő tájjal, melynek megőrzése és kapcsolatának erősítése a jövőjük feltétele. A prioritás leírását kiegészítettük: Városeyüttesek és a vidék (vidéki tájak), mint térségek kapcsolatának javítása, Mikrotérségi központok erősítése, települési lakóterületi vonzerő

